

66. évf., 2012. IV. 26., ára 50 dinár

16

Jó Pajtás

Április 27.
A táncművészet világnapja

Thai újév – locsolással

A thaiföldi emberek egész évben keményen dolgoznak, nem könnyű a párás trópusi hőség nyomása alatt verejtékezve megkeresni azt a néhány bahot, amiből eltarthatják – gyakran eléggé népes – családjukat. Van azonban néhány nap az évben, amikor mindenki megbolondul, és vízzel locsolja a járókelőket, a szomszédokat, a turistákat. És azok is őt, meg mindenkit, természetesen... Hasonlít ez a régi magyar szokásra, amikor még vödör-

ből locsolták húsvét hétfőjén a menyecskéket, hogy frissek és szépek legyenek, de, hogy mégsem a magyaroktól tanulták el a helybeliek a locsolkodást, bizonyítja, hogy a vödörök mellett locsolócsövet, lavórt, vízipisztolyt (és „vízigépfegyvert”) is bevetnek, nemre, korra, foglalkozásra való tekintet nélkül.

A Songkran-ünnep vagy Songkran fesztivál a thai újévre, azaz április derekára esik, most is 13-a és 15-e között bolondult meg

az ország. Persze, mint arrafelé mindenből, így ebből is turistaattrakció lett, olyannyira, hogy az utazási weblapok tanácsokat adnak arra, hogyan és mibe öltözzenek ezeken a napokon a turisták, hogy a vödörös zuhit (és a szokásos, mindennapi „égi” esőt) ha száraz bőrrel és ruhával nem is, de minél fájdalommentesebben megússzák. Bangkoki képeinkkel a város néhány szépségét és az idei Songkran-ünnep hangulatát próbáljuk meg bemutatni...

Újra itt van május elseje

A május elsejéről azt hiszem, mindannyiunknak az erdő, a madárdal, a rügyező fák, az orgonailat, a kirándulás, a jókedv, a vidámság jut az eszébe. Hívhatjuk tavaszünnepnek is.

Emlékszem, valamikor a fúvószenekar ébresztett bennünket, hogy aztán kimenjünk a természetbe, a Tisza-partra, hogy ott ünnepeljünk. Igazi népünnepély volt.

De hogyan ünnepelünk manapság? Elmesélik az óbcesei Samu Mihály iskola tanulói, Józsa Zsuzsanna magyartanár nő ötödikesei: **Kolompár Blanka, Fehér Elizabetta, Mák Emese, Rama Krisztina, Lakatos Koppány, Gergely Kristóf**, valamint a hatodikos **Szécsényi Gabriella, Firsing Karolina**, a nyolcadikos **Gazdag Ákos és Papp Paszkál**.

Blanka szívesen ment eddig a mamájához majálisozni, ahol rostélyoztak, szórakoztak.

– Nagy udvaruk van a mamáméknak – szóval meg elsőként Blanka –, ahol sokféle állat van: ló, bárány, nyúl. Tavaly május elsején is voltak kisnyulak, s szívesen játszottunk velük. Szeretünk ott lenni, az idén is oda megyünk. A kis unokatestvéreim is ott lesznek, s majd jól elszórakozunk.

Elizabettaék a gyümölcsösben szeretnek majálisozni.

– Tavaly a mamámék gyümölcsösében ünnepeltünk – mondja Betti –, utánfutóval vittük ki a cuccot. Útközben találtunk a csatornában két teknőst. Mikor odaértünk, mindjárt vízbe tettük őket. Még őzeket is láttunk. Fölállítottuk a sátrat, majd rostélyoztunk. Délután apukámmal és a testvéremmel sárkányt eregettünk. Mikor kifáradtunk, jól jött a hintaágy...

Gabriellaék is tavaly a gyümölcsösben szórakoztak május elsején, csak egy kis figyelem-lenség is történt:

– Míg a szüleink kint horgásztak a Tiszán – emlékezik vissza Gabriella –, mi összeszedtük a sok szemetet, s a tűzre raktuk, ahol előbb a szüleink sütötték a rostélyost. Akkor láng keletkezett, hogy majdnem fölgyújtottuk a gyümölcsös körül lévő akácfákat. No, nem lett baj, mert gyorsan eloltottuk a tüzet. Míg mi tüzet oltottunk, addig a szüleink sok halat fogtak, s lett finom vacsora: sült hal is meg halászlé is.

Emeséék a budapesti ismerőseikkel szoktak majálisozni.

– A budapesti ismerőseink szülei a szomszédban laknak – magyarázza Emese –, s május elsején mindig együtt ünnepelünk, az udvaron rostélyozunk, az ikreikkel jókat játszunk. Ezúttal mi megyünk Budapestre, már alig várom. Biztosan elmegyünk a Vidám Parkba, az állatkertbe...

Karolinaék tavaly otthon töltötték a május elsejét, az idén viszont azt tervezik, hogy elutaznak...

– Szeretnénk ellátogatni a palicsi állatkertbe – dicsekszik Karolina –, mert eddig mindig a családdal rostélyoztunk nálunk, az udvaron.

Krisztinaék is eddig a családdal töltötték a május elsejét, mégpedig a nagyszüleinél.

– Mindig a tatáméknál gyűlt össze a család – magyarázza Krisztina –, kint az udvaron rostélyoztunk, mi, gyerekek is segítettünk a tüzelésnél. Ebéd után labdáztunk, társasjátékoztunk. Most úgy terveztük, hogy a nagyszüleim, az unokatestvéreim jönnek el hozzánk.

Ákosék is szeretnek a gyümölcsösben lenni, ha szép idő lesz, oda mennek.

– Pár évvel ezelőtt szép napot töltöttünk kint. Három család jött össze, a fölntöttek sütöttek, főztek. Mi, gyerekek meg fociztunk. Akkor még pecáztunk is.

Kristóf is a Tiszához nem messze lévő gyümölcsösbe megy a szüleivel, az ismerősökkel.

– Jó, hogy közel van a Tisza, az erdő – meséli Kristóf –, jókat lehet játszani, fára mászni... Tavaly sátrat is állítottunk a sörgyár mögötti erdőben, meg pecáztunk, csónakáztunk... rossz idő volt. Most várjuk a jó időt.

Koppány az Alsóvárosba megy a kereszttestvérehez.

– Azt tervezem – jelenti ki Koppány –, hogy Alsóvárosban szórakozunk. Rostélyozunk, segítünk majd apának tüzet rakni, húst sütni. Meg hát jó lesz a társaság is. Nagy udvaruk van, jókat lehet játszani... Ott lesznek a kereszttestvérem nővéreinek, Rékának az osztálytársai is... Sajnos a szimpátiám nagyon messze van, Gunarason, így nem tölthetjük együtt a május elsejét.

Paszkalék is eddig a gyümölcsösben gyűltek össze, de az idén:

– Általában mi is a gyümölcsösünkbe rostélyozunk a közeli rokonsággal. Mivel közel van a Tisza, oda is lemegyünk. Nagyon sokan szoktak lenni. Most azonban úgy terveztük a szimpátiámmal, hogy együtt majálisozzunk. Csak jó idő legyen, akkor minden jó lesz!

Szép, napsütéses május elsejét kívánunk!

Koncz Erzsébet

Csak szép idő legyen!

Mesélő mozdulatok

Egy kicsit művészet, egy kicsit sport, de legfőképpen öröm a tánc, amikor a dallamhoz és ritmushoz igazodva valami megmozdít minket. Ösztönös, és bár abban a pillanatban születik meg a koreográfia, mégis harmóniával teli a táncunk, s nem számít, hogy éppen keringőzünk, vagy a hip hop dallama vezet minket. Táncolni jó, mondják mindazok, akik szeretnek táncolni, de sokan vannak, akik úgy érzik, botlábuk van, vagy semmi késztést nem éreznek magukban még egy kis lötyögésre sem.

A szabadkai Jovan Jovanović Zmaj iskola hatodikos tanulóival, **Bencun Miával, Imamović Inesszel, Pap Ivánnal, Györfi Tihamérrel és Molnár Andorral** arról beszélgettünk, hogy a tánc milyen szerepet játszik az életükben, milyennek látják a különféle táncstílusokat, és közel áll-e hozzájuk valamelyik.

Miában elsőként egy fiú és egy lány párosa tűnik fel, akik egy szép zenére táncolnak, szép ruhában, aztán rögtön utána a szórakozóhelyeken való modern mozgásvilág bukkan fel gondolataiban.

– Amikor párban vannak, az az igazi tánc. Egy ideig én is jártam tánciskolába, tanultunk csacsacsát is, meg diszkótáncot is. Mivel nem jártam sokáig, csak néhány táncot tanultam meg, viszont örülök neki, mert van egy kis fogalmam róla. Mikor kicsi voltam, szerettem volna versenyezni is, de nem jött össze, most meg már szerintem késő elkezdni. Meg hát elég drága, hiszen minden versenyre új ruhát, cipőt kell venni, és az nagyon sokba kerül. Viszont, ha a tévében van táncverseny, azt szeretem nézni. Különben szeretek táncolni, mások is mondták, hogy jól táncolok, meg hamar ki tudok találni új koreográfiát, úgyhogy talán van egy kis tehetségem hozzá.

Andor az a típus, aki legfeljebb ellötyög, még akkor is, ha egy pörgős zenét hall. Ettől többre nem futja, de neki ez is elég.

– Elég messze áll tőlem a tánc, bár nem tudom az okát, miért. Egyszerűen csak nem szeretek táncolni, inkább csak a zenét hallgatom. Bár lehet, hogy van olyan zene, ami tényleg meg tudna mozgatni, és az sem biztos, hogy egy buliban a sarokba húzódva figyelném a többieket, ahogy táncolnak. Azt sem tudnám megmondani, hogy egyáltalán van-e tehetségem hozzá, hiszen nem táncolok. Nem tudom, most inkább csak lötyögök. A klasszikus táncok egyáltalán nem érdekelnek, és a balett sem az én világom. A nők ugrálnak, forognak, olyanok, mint a toll. Egyébként nehéznek tartom a balettot, és végül is egy kis tisztelet ébreszt bennem, amit csinálnak.

Ines két évig járt balettire, de akkor még kicsi volt. Mint mondja, akkor unalmasnak találta, ezért abbahagyta, de most már bánja.

– Így visszagondolva rá, jó volt balettire járni. Játékosan tanultunk mindent, csak beleuntam. Ma már másként csinálnám, de nem tervezem, hogy újra elkezdjek járni, még hobbiszinten sem, mert legjobb kicsi korban elkezdni. A versenytáncok szerintem kicsit unalmasak, olyan szempontból legalábbis, hogy mindig ugyanazok a lépések vannak. De biztosan nehéz. A modernebb táncok viszont mennek, szeretek táncolni, mondták is, hogy be kellene iratkoznom modern táncra. Egy rövid ideig mentem is, ám aztán az is abbamaradt. Talán a hip hoppal megpróbálkoznék, meg majd megyek táborba, és ott is ezt a foglalkozást választom. A jégtánc viszont nagyon tetszik, de biztosan nagyon nehéz megtanulni olyan szinten korcsolyázni.

Andorhoz hasonlóan Iván sem a parkett ördöge, mint mondja, semennyi köze sincs a

tánchoz. Szerinte születni kell azzal a valamivel, amitől az ember jól táncol.

– Nem tudom, hogy mi, fiúk miért nem szeretünk olyan mértékben táncolni, mint a lányok. Ez valami olyasmi, hogy ők nem szeretnek focizni, mi pedig táncolni. Márpedig ez így van. Buliban is inkább csak hülyéskedésből szoktunk táncolni egy keveset, de semmi más. Valamennyire a hip hop mint táncstílus tetszik, de nem annyira, hogy megtanuljam. Meg talán kicsit késő is lenne most elkezdni tanulni. Szerintem a tánc sport is, meg művészet is, de valójában az a lényege, hogy felvidítson, kellemes érzéseket váltson ki belőlünk. A balett egyáltalán nem érdekel, csak akkor mennék el balettelőadásra, ha nagyon muszáj lenne, de egyéb más táncos előadással vagy versennyel is így vagyok.

Tihamér szerint mindenkiben megvan a tehetség a tánchoz, csak nem mindenki szeret táncolni.

– Sokan tudnának táncolni, csak akarat kérdése, vagy lehet, hogy szégyelliük magukat. Nem szoktam otthon táncolni, de nekem is a hip hop a kedvenc táncstílusom, azon is gondolkodtam már, hogy beiratkozom egy csoportba. Nem tudom, miért, de sok fiatal vonz ez a tánc. Ha ügyes lennék valamilyen táncban, és felkérnének, hogy szerepeljek egy videoklipben, elvállalnám, de csak akkor, ha bennem lennének az alapok. A balett meg a sztenderdtáncok nem állnak hozzám közel, bár vannak fiúk, akiknek ez a hivatásuk. A táncsal szerintem mesélni is lehet, még külön eszközök, díszlet sem kell hozzá, elég csak a mozdulat, s az sem fontos, milyen zenére táncolunk, hiszen a testünk elmond mindent.

Sztojánovity Livia

Fiókák hangoskodnak

Legelőkön, kaszálókon, árokpartokon és vasúti töltéseken gyakori faj a fürgé gyík. Nevével ellentétben viszonylag lassú mozgású, zömök termetű állat, a hím oldalai szép, zöld színűek. Rovarokkal, sáskákkal, szöcskével táplálkozik, és mint minden hazai hüllő, védett.

A nedves kaszálók, turjános területek környékének jellemző madara a rozsdás csuk. Afrikai szállásáról április közepén érkezik, ettől kezdve lehet hallani a hímek fuolahangokkal is kevert, kellemes csicsérgését. A csukfajok vártamadarak, mindig valami kimagasló ponton, nagyobb kőrön, például héjakútmácsón, kerítésdróton vagy bokor csúcsán ülnek, onnan figyelik a környéket, lesnek a fűben mozgó pókokra és rovarokra.

Jellemző a fekete pofafolt felett húzódó fehér szemöldöksáv, a begyen a szép, rozsdasárga színeződés, valamint a tövi részükön fehér, szélső faroktollak. Az utóbbiak főleg az éppen felrepülő madáron látszanak jól. Amikor egy legelőn egy etető párt figyeltem, észrevettem, hogy csak bizonyos nagyságú területet védelmeznek. Megjelenésemkor mindkét madár féltő hangokat adott, de amikor bizonyos távolságra eltávolodtam, megnyugodtak, és újra etetni kezdtek. Többször megismételve az esetet, mindig a láthatatlan, de általuk jól ismert revírháttérig hallatták féltő hangjaikat, védték a területüket.

A mezei nyúl kicsinyei nyitott szemmel és szőrrel borítva születnek. Az első napokban a fűben rejtőznek, és ilyenkor még teljesen szagtalanok, így a szőrmés ragadozók nem veszik észre őket. Anyjuk csak éjszaka, a szoptatáskor keresi fel a három-négy kisnyulat, amelyek szükség esetén néhány nap múlva már futva menekülnek. A sokhelyütt szinte teljesen kipusztult üregi nyúl (a házi nyúlajták őse) föld alatti üregben, a hasáról tépett szőrfészekben hozza világra három-nyolc csupasz és zárt

szemű fiókáját. A föld alatt számos természetes ellenségük ellen védettek, így fejlődésük tovább tarthat, az üreget csak háromhetes korukban hagyják el. A tavaszi-késő tavaszi erdő hangos a madárdaltól, poszták, vörösbegyek és füzikék versengve énekelnek, a kórushoz a lombkoronában mozgó sárgarigó gyönyörű flótája csatlakozik. Ezek a hetek nagyszerű alkalmat kínálnak arra, hogy hangismereteinket fejlesszük. Ha egy még ismeretlen hangot hallunk, addig kell kutatnunk, míg meg nem látjuk a tulajdonosát, és akinek jó füle van, akár már az első alkalom után mindig rá fog ismerni a madárra.

A nálunk telet vagy korán érkezett madarak már fiókákat nevelnek, amikor a május elején hazatért sárgarigó még csak művészi fészket építgeti. Villás ágat keres, és a hazai madárvilágban egyedülállóan erre alulról szövi, fonja rá azt a fészket, amelyben majd mindig négy tojását melengeti. Többnyire magasan, és mindig lombos fákon költ, de találtam már sárgarigófészket alig embermagasságban is. Rendszertanilag egyébként semmi köze a rigóhoz, egy másik madárcsalád egyetlen európai képviselője. Én sokkal jobban szeretem a régebben elterjedt, nagyon találó aranymálinak elnevezést.

Zöld küllő

Tölgyeseink nélkülözhetetlenül fontos rovarfaja az akár 30 milliméterre is megnövő, rézvörös alapon zöldes fényben csillogó aranyos bábrabló. Felmászik a fák koronájába is, ahol a hernyókat, köztük a szőrrel borítottakat is pusztítja. A rágóival szétéptetett hernyót gyomorvadászként pészesíti, és úgy fogyasztja el. Körülbelül két évig él, és élete folyamán akár ezer hernyót is elpusztít. Lárva szintén hernyókra vadászik. Az aranyos bábrabló védett, nem szabad bántani.

Gyermekkoromban még gyakorinak számított, manapság azonban már csak ritkán találkozunk egy könnyen felismerhető, rendkívül hosszú csápú bogárral, a nagy hőscincérel. A csáp hossza a hím testének kétszerese. Az öreg állományú tölgyesekben május és augusztus között repül, elsősorban a szürkületi és éjszakai órákban. Ifjúkori emlékem az öreg, rücskös törzsű tölgyfákon a kiszivárgó nedvet kereső szarvasbogarak és hőscincérek látványa. A nőstények öreg tölgyfákban rakják

Mezei nyúl

petéiket, a lárvák fejlődése több évig tart. Létük az öreg állományú tölgyerdőktől függ, ha ezek eltűnnek, velük együtt búcsúzik a nagy hőscincér is.

A nyest kultúrákötő ragadozó, meglepszik a városokban. A rokon nyuszt viszont erdőlakó, a dombvidékek és a közephegységek lomblevelű és fenyőkkel kevert, elegyes erdeiben egyaránt előfordul. A szürkületi és éjszakai órákban vadászik, eközben nagy távolságokat tesz meg. A nappali órákat rendszerint faodúban tölti. Tápláléka elsősorban különböző rágszálókból áll, de a nyesthez hasonlóan a gyümölcsöt is kedveli. A mókus legnagyobb ellensége, ahol megtelepszik, onnan előbb-utóbb eltűnnek a mókusok. A nőstények évente egyszer, többnyire három-négy kölyköt ellenek, ezek két-három hónapig szopnak, és az ősz elejére válnak önállókká.

Madárviláguk ebben az évszakban is gazdag. Ahol gyakoriak az öreg fák, ott jelen vannak a harkályok. Zöld küllővel, nagy és közep fakopáncssal ilyen helyeken mindig találkozom, de gyakran hallottam a fekete harkály harsány „krü-krü-krü-krü” kiáltását és a kis fakopáncs finom „ti-ti-ti-ti” hangját is.

A harkályok odúkat készítenek, amelyekben később albérlőként cinegék és légykapók is költhetnek. Valamennyi parkra jellemző a vörösbegy, a csilpcsalpfüzike, a fekete rigó, a barátka és még jó néhány más madár. A szürkületi órákban denevérek csaponganak, erdei egerek keresgélnek az avarban, de felmászhatnak a fákra is, ahol gyakran elfoglalják a cinegék számára kihelyezett fészkeket. Majd mindegyik nagyobb parkban és arborétumban van vízfolyás vagy tó is, ahol egyebek mellett tőkes récéket, míg vonulás idején jégmadarat láthatunk, a víz felett szitakötők repülnek, és néha apró halak dobják csillogó testüket a felszín fölé.

A parkban élő állatok megszokták az emberek jelenlétét, sokkal bizalmasabbak, mint erdőben élő társaik, így megfigyelésük is jóval könnyebb. A mókus például, amelyik az erdőben már messziről menekül, a parkban néhány lépéssnyire keresgél a földön, és csak ha megállunk és ránézünk, kúszik fel a legközelebbi fára. A fán farkával csapkodva, kaffogó hangokat hallatva méltatlankodik egy kicsit, de alig megyünk tovább, máris leereszkedik, és folytatja megszakított tevékenységét. Érdemes a parkokban járni, mert sok olyan állati viselkedésformát figyelhetünk meg, amelyre az erdőben csak ritkán nyílnak alkalmunk.

Aranyos bábrabló

Matekzszeni csimpánzt neveltek Kiotóban

Az embernél is gyorsabban játszik memóriajátékot a Kiotói Egyetem matematikaszámátára, az Ayumu nevű csimpánz. Az állat szemvillanásnyi idő alatt jegyzi meg húsztíz szám helyét a kijelzőn, majd erre visszaemlékezve sorba is rakja őket.

Szempillantás alatt oldja meg a memóriajátékot Ayumu, a Kiotói Egyetem csimpánzzenije. A főemlős szeme előtt számok villannak fel egy pillanatra, majd kitakarják őket. Ayumunak az a feladata, hogy a kitakart számokat emelkedő sorrendben érintse meg a kijelzőn. A csimpánznak elég csupán hatvan milliszekundumig néznie a számokat ahhoz, hogy később gond nélkül idézze vissza, melyik négyzet alatt mi rejlik.

A Kiotói Egyetemen született és felnevelt Ayumu öt éves korában előzte meg először azt a tudóst, aki az intelligenciatesztjét kitalálta. A jelenleg tizenegy éves állat mostanra annyira profi, hogy az embereknek esélyük sincs vele szemben.

Az egyetem kutatói szerint a memóriajátékok rendkívül hasznosak lehetnek a fogságban tartott főemlősöknek. Ezek az állatok gyakran unatkoznak, és gyakran válnak frusztrálttá, stresszessé – nyilatkozta Fay Clark, a londoni Királyi Állatorvosi Egyetem állatjóléti központjának munkatársa. Clark kutatása szerint a fogságban tartott csimpánzoknak szükségük van a szellemi kihívásokra.

Ayumu napirendje sokban hasonlít egy tizenegy éves gyerekére: alszik, eszik, játszik és tanul. A tanulási időben minden helyesen kitöltött számos feladvány után jutalmat kap. A jutalom azonban nem mindegyik csimpánznál játszik központi szerepet Matsuzawa professzor, a program vezetője szerint. A csimpánzok maguktól mennek a tesztszobába, szeretik a számos feladatot. Nemcsak Ayumu bánták zseniálisan a számokkal, több fiatal majom is jobban teljesít az embereknél.

ÁLLATKIRAKAT

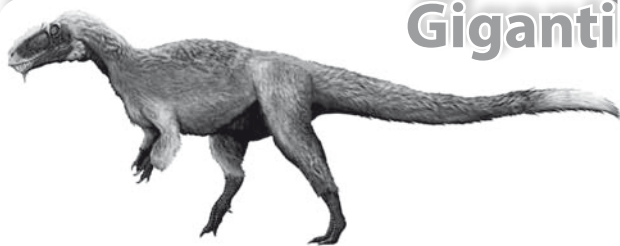
A patkány úgy gondolkodik, mint az ember

Amerikai kutatók szerint a rágszálók ugyanolyan jók az információk feldolgozásában és a döntéshozatalban, mint az emberek.

Azt már eddig is tudtuk, hogy a patkányok okosak, sőt, empatikusak, azonban a Cold Spring Harbor laboratórium kutatóinak kísérlete szerint intelligenciájuk odáig terjed, hogy kijelenthető, az emberekhez hasonlóan gondolkodnak.

Különböző hangokat és vizuális ingereket kínáltak fel a patkányoknak, majd elemezték, hogy az állatok miként dolgozták fel az információkat – emberekkel hasonló tesztekkel végeztek. Összehasonlítva a rágszálók és az emberek eredményeit, úgy találták, hogy mindkét csoport a lehetséges legjobb döntésre jutott.

Megállapításaik azt jelzik, hogy ugyanazon evolúciós folyamat működhet a patkányoknál és az embereknél is, amely lehetővé teszi az összetett döntéshozást. A felfedezés a tanulmány szerzői szerint hozzájárulhat ahhoz is, hogy a szakemberek jobban megértsék az agy működését, és segíthessenek például az autista embereken, akiknél nehézségekbe ütközik a különböző ingerek másoknál megszokott módon történő feldolgozása.

Gigantikus, tollas dinoszauruszt találtak Kínában

Az újonnan felfedezett faj a legnagyobb tollas állat volt, amely valaha élt a Földön. Másfél tonnás pelyhes csibére emlékeztetett.

Újabb pazar lelet került elő az északkelet-kínai Liaoning tartományból, amely a tollas dinoszauruszok maradványainak valóságos kincsbányája. Az új faj – amely a Yutyrannus huali nevet kapta – sokkal nagyobb, mint az eddigiek: egy-egy példányának hossza

9 méter, súlya közel másfél tonna volt (ezzel körülbelül 40-szer volt nehezebb, mint az eddig ismert legnagyobb tömegű tollas dinoszaurusz, a Beipiaosaurus).

A Yutyrannus huali a Tyrannosaurus rex rokona volt, de a földtörténeti kréta időszaknak egy korábbi, hidegebb szakaszában élt. Ez magyarázhatja a tollborítást is, mert a fonálszerű, pelyhes tollakkal az állat nyilván nem tudott repülni (már csak a tömege miatt sem).

Az utóbbi években számos tollas dinoszauruszfajt fedeztek fel, de a tollaik valószínűleg csak szigetelésre szolgáltak. Az első madarak (illetve hullómadár átmeneti formák) a jura időszakban jelentek meg, és más vonalon fejlődtek tovább.

Adoroslói Petőfi Sándor iskolából Brindza Máttyás 5. osztályos tanuló részt vett a községi matematikaversenyen, amelyen első helyezést ért el. A versenyt a zombori Dosi-tej Obradović Általános Iskolában szervezték meg.

Ignác Szilvia és Vukobratović Nina 7. osztályos tanulók, valamint Kovačević Antonina részt vettek a községi biológiaversenyen, amelyet Zomborban szerveztek meg. Vukobratović Nina második helyezést ért el.

Mišković Manuel 6., Vukobratović Nina 7., Balaša Maja 8., Brindza Máttyás 5., Dékány Áron 5. osztályos tanuló és Pfeifer Hella 7. osztályos tanuló részt vettek a községi történelemversenyen, amelyet Zomborban tartottak meg az Ivo Lola Ribar Általános Iskolában. Vukobratović Nina második, Balaša Maja pedig harmadik helyezést ért el.

Iskolánk tanulói részt vettek a községi magyar anyanyelvi versenyen, amelyet a bezdáni Testvériség-Egység Általános Iskolában tartottak meg.

Brindza Máttyás (5. osztály), Hencsár Dorottya (6. osztály) és Huszár Anikó (8. osztály) második helyezést ért el.

Iskolánkból Vukobratović Nina 7. osztályos tanuló részt vett a községi szerb anyanyelvi versenyen.

Iskolánk tanulói: Huszár Anikó, Diósi Vivien, Zámbo Adrián és Vuković Nemanja 8. osztályos tanulók részt vettek a bácskgyulafalvi iskolanapon, ahol a doroslói csapat első helyezést ért el egyességi versenyekben.

A Petőfi Sándor iskola tanulói részt vesznek a Sajó Károly Kárpát-medencei Környezetvédelmi Csapatversenyen. A verseny főszervezője az újvidéki Apáczai Diákotthon, illetve a Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete. Doroslót két csapat képviseli. 1. csapat: Turkál Emma, Kocsis Ákos és Pfeifer Hella 7. osztályos tanulók. 2. csapat: Turkál Anna, Huszár Anikó és Diósi Nikolett 8. osztályos tanulók. Mindkét csapat sikeresen szerepelt az első fordulóban Szabó Gábor biológiatanár vezetésével. Most a második forduló feladatok megoldásán fáradoznak Molnár István földrajztanár irányításával.

Doroslói hírek

Iskolánk tanulói várépítő versenyre készülnek Janovics Anna történelemtanárnő vezetésével. A versenyre minden tavasszal sor kerül a Lakiteleki Népfőiskolán.

A doroslói iskola íjásai (Tallósi Anasztázia és Brindza Máttyás 5. osztályos tanulók és Gellér Viktor 6. osztályos tanuló) Bagi Szabolcs szakkörvezető szervezésében íjásversenyen vettek részt Kishegyesen.

Matematikaverseny

A doroslói általános iskolából mintegy 30 tanuló nemrég részt vett a belgrádi Matematikusok Egyesületének szervezésében a Misliša elnevezésű matematikaversenyen. A versenyfeladatokat minden versenyző a saját iskolájában oldotta meg. A megoldott feladatlapokat Belgrádba küldték pontozásra.

A doroslói iskolában az alsós diákok teljesítettek jobban. A felsősök közül senki sem ért el helyezést, és külön dicséretet sem kapott senki.

Eredmények:

- Turkál Zsófi 2. osztályos tanuló I. helyezést ért el,
- Vukobratović Jovana 4. osztályos, III. helyezést ért el,
- Balla Réka 4. osztályos,
- Bakić Marija 4. osztályos,
- Balasa Miloš 4. osztályos és
- Takács Lea 2. osztályos tanuló pedig külön dicséretben részesült.

A doroslói versenyzők közül Turkál Zsófi vehet részt a május 13-án Belgrádban megrendezésre kerülő köztársasági szintű matematikaversenyen.

Zombori szavalóverseny

A doroslói általános iskolából két tanuló vett részt a zombori Polgári Kaszinó által szervezett tavaszi szavalóversenyen. Ezen a nyu-

gat-bácskai körzet általános és középiskolás diákjai vehettek részt.

Turkál Marianna tanítónő szervezésében két gyerek lépett föl a versenyen: Bence Kornél és Kubicsek Anett 2. osztályos tanulók. Kubicsek Anett második helyezést ért el.

Nyugat-bácskai gyerekek sikere a bajai szavalóversenyen

A bajai Cserkész az Ifjúságért Mozgalom szervezésében bácskiskun megyei gyerekek mellett bezdáni és doroslói gyerekek is részt vehetnek az immár hagyományossá vált versés mesemondó versenyen. Az idén március 31-én, szombaton rendezték meg a szavalóversenyt.

A doroslói gyerekek közül díjazottak lettek:

- Varga Hanna 1. osztályos tanuló (Novák Izabella tanítványa), a kiváló jelentkezési lapért,
- Huszár Andre Marina 3. osztályos tanuló (Turkál Marianna tanítványa), különdíj a szavalásért,
- Holló Ervin 3. osztályos tanuló (Turkál Marianna tanítványa), külön dicséret a sikeres szereplésért és
- Podnar Alen 4. osztályos tanuló (Gellér Márta tanítványa), külön dicséret a sikeres szereplésért.

A versenyen részt vettek még:

- Hegybeli Noémi 1. osztályos és
- Lacsák Dávid 1. osztályos tanuló (Hege-dűs Erika tanítványai),
- Turkál Zsófi 2. osztályos tanuló (Novák Izabella tanítványa) és
- Balla Réka 4. osztályos tanuló (Gellér Márta tanítványa).

A bezdáni gyerekeket Neveda Éva készítette fel.

- Szabó Attila 8. osztályos tanuló második,
- Szmérity Szilvia 6. osztályos tanuló harmadik helyezést ért el.

B. I.

Kerecsen Rovásíró Kör

Iskolánk tanulói közül néhány alsós és felsős diák szeptember óta rovasíró szakkörre jár. A legjobbak részt vesznek majd a tavaszi vajdasági elődöntőn, amelyet Zentán szoktak megrendezni.

A szakkör tagjai: Turkál Zsófi 2., Huszár Andrea Marina 3., Bence Kornél 3., Balla Réka 4., Szalai Mónika 5., Szalai Szilvia 6., Varga Gitta 6., Hencsár Dorottya 6. osztály, és a képről hiányoznak Brindza Máttyás és Tallósi Anasztázia 5. osztályos tanulók

B. I.

• Ezen a napon történt • Ezen a napon történt • Ezen a napon történt •

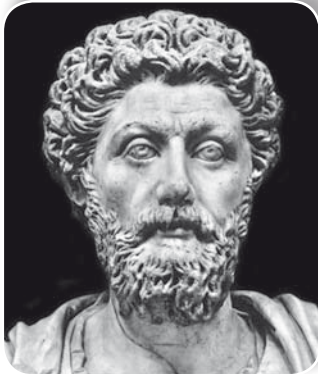
Április 26.

Ervin, Marcell, Mária, Berengár és Tihámér napja.

Ervin: Germán eredetű név. Elemeinek jelentése: had(sereg) + barát. A név első elemét azonban több germán szóból is származtatják, ennek a jelentése lehet még: becsület, örökség, vadkan. Összességében: hadsereg barátja, vadkan erejű jó barát.

Berengár: Germán eredetű név. Jelentése: medve, lándzsa.

121. IV. 26. (1891 éve)

Megszületett Marcus Aurelius, a filozófus császár. Antoninus Pius császár halála után két császár került uralomra Rómában. Marcus Aurelius, Antoninus Pius örökbefogadott fia, Lucius Verust, adoptált fivérét tette társuralkodójává. Marcus Aurelius a Római Birodalom határai védelmében sikeres harcokat vívott délkeleten a parthusok (162–166), majd a Duna-határon a germán markomannok (167-től) támadásai ellen.

1986. IV. 26. (26 éve)

Az ukrajnai Csernobilban egy emberi felelőtlenség által kiváltott súlyos atom-baleset következtében nagy mennyiségű sugárzó anyag jutott ki az erőmű egyik atomreaktorából. A baleset után a radioaktív sugárzás, illetve a nyitott reaktormaradvány közelsége miatt 1986. május 2-án döntöttek el a közeli Pripjat város kb. 12 500 lakójának kitelepítését. Ez volt mindeddig a legsúlyosabb baleset az atomenergia békés felhasználása során, s említése (meg az újabb, Fukushima japán erőműben történtek miatt) sokakban ellenérzéseket és elutasítást vált ki az atomerőművekkel szemben. Eközben még komoly emberek is elfeledkeznek arról, hogy a világ villanyáram-szükséglete kielégítésének még mindig legtisztább és legkevésbé veszélyes forrása az atomerőmű. Minden más „tisztá mód-szer” annyira kezdetleges fázisban van, hogy abból komoly árammenyiség csak száz vagy kétszáz év múlva várható.

Április 27.

Zita, Tas, Marianna, Péter és Anasztáz napja.

Zita: Latin, német eredetű név. Jelentése: sebes, gyors. A magyarba a német nyelvből került, ott a Felicitász becézője, és c-vel ejtik. Az olasz Zita név is c-vel ejtendő, és a hajadon jelentésű zita, citta szóból származik.

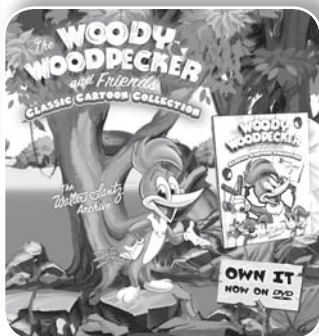
Tas: Török eredetű régi magyar személy-név., Jelentése: kő.

1791. IV. 27. (221 éve)

Megszületett Samuel Finley Breese Morse amerikai festő és feltaláló, aki az elektro-

mágneses távíró megszerkesztésével új korszakot nyitott a hírközlés technikájában. Morse 1832-ben álmolta meg a távíró elvét. Ezután következett a megvalósítás hosszú időszaka. Az első nyilvános sikert végül az 1837. szeptember 4-én a New York-i egyetemen tartott bemutató hozta meg. Morse akkor fél kilométerrel távolabb levő munkatársa adni kezdte a jeleket, majd az előadóteremben álló készülék ingája tűskéket rajzolt a papírszalagra. Ezután Morse leolvasta a számokat, és mivel fejből tudta a kódokat, felolvasta a papíron álló szöveget: „Sikeres kísérlet a telegráffal 1837. szeptember 4-én.” Az egységes nemzetközi jelzésrendszerré vált pont-vonal kombinációt Morse csak 1839-ben dolgozta ki. Az első távírvonal Baltimore és Washington között épült, ezen 1844-ben futott végig az első mondat.

1899. IV. 27. (113 éve)

Megszületett Walter Lantz amerikai rajzfilmkészítő, Woody Woodpecker – a har-kály mesefigura megalkotója.

Április 28.

Valéria, Bulcsú, Pál, Patrik, Patrícia, Teodóra, Vítális és Aszter napja.

Valéria: A latin Valerius (Valér) férfinév női párja. Jelentése: erős, egészséges.

Aszter: Görög eredetű név. Jelentése: csillag.

1897. IV. 28. (115 éve)

Üzbégben megszületett Tihanyi Kálmán fizikus, a katód sugaras képbontó, vagyis a televízió magyar feltalálója. Legfontosabb találmányai a korszerű televízió alapelveire és felépítésére vonatkoztak. 1926-ban szabadalmazta teljesen elektronikus televízió-rendszerét, és 1928-ban kapott szabadalmat katód sugaras képbontója, azaz televíziója. 1929-től már a televízió-irányítás légvédelmen dolgozott, majd az angol Légügyi Minisztérium részére elkészítette egy robotrepülőgép prototípusát.

1916. IV. 28. (96 éve)

Megszületett Ferruccio Lamborghini olasz autógyáros. Először katonai kocsikat gyártott, majd 1949-ben rátért a traktorok építésére. Ferruccio vett egy Ferrarit az ötvenes években, de a kocsit többet töltött a szerelőknél, mint az úton. Erre Ferruccio nagyon mérges lett, és egyenesen Enzo Ferrarinhoz fordult, aki nem foglalkozott vele. Ekkor határozta el, hogy megteremtí a Szuperkocsit, ami még a Ferrarikat is felülmúlja.

Április 29.

Péter, Antónia, Katalin, Hugó, Róbert és Tihámér napja.

Péter: Héber, görög, latin eredetű név. Jelentése: közsikla. Péter apostol neve

a Bibliában eredetileg az arameus Kéfa, Kéfás volt, ennek görög fordítása a Petrosz név. A magyar Péter változat a névnek a latin Petrus formájából ered.

Hugó: A Hug- kezdetű, germán eredetű nevek rövidülése. A névelem jelentése: értelem.

1727. IV. 29. (285 éve)

A tánc világnapja. A világon mindenhol ezen a napon, „balett Shakespeare”-jeként ismert Jean Georges Noverre születésnapján táncművészeti előadások keretében ünneplik a tánc világnapját.

1937. IV. 29. (75 éve)

Negyvenéves korában meghalt Wallace Hume Carothers amerikai vegyész, a nylon (nejlon) feltalálója. 1928-ban kezdte ez irányú kutatómunkáit, 1932-ben sikerült először a nejlon szintetikus előállítását. A DuPont cég 10 évig dolgozott 27 millió dolláros ráfordítással, mire az első nylon-harisnyaikat elő tudta állítani. 1954. óta a nylon minőségi megjelölése a lineáris, alifás poliamidoknak. A magyar nyelvben néhány éve megváltoztatták a nylon írásmódját, így ma már a fonetikus nejlon alakot használjuk.

Április 30.

Katalin, Kitti, Hilda, Zsófia, Ildikó, Ajtony, Karina, Marianna, Tivadar és Piusz napja.

Kitti: Az egyiptomi, görög, német eredetű Katalin név angol becézőjéből állandósult név. Jelentése: korona, mindig tiszta.

Tivadar: Görög, latin eredetű név, a Theodor név magyar megfelelője. Jelentése: Isten ajándéka.

1777. IV. 30. (235 éve)

Megszületett Carl Friedrich Gauss német matematikus, fizikus és csillagász, „a matematikusok fejedelme”. Korának kétség-telenül egyik legnagyobb tudósa volt, aki megújította szinte az egész matematikát.

1671. IV. 30. (341 éve)

Elfojtották a Habsburgok elleni Wes-

selényi-összeesküvést. Célja a magyar nemzeti szabadságjogok helyreállítása volt. Az ellenzéki mozgalom Wesselényi halála (1667.) után is folytatódott. Az összeesküvés vezetőit, Zrínyi Pétert, Frangepán Ferencet és Nádasdy Ferencet kivégezték. Zrínyi és Frangepán (akit a horvátok is sajátjuknak tartanak) arcképe díszíti a mai ötkúnás bankjegyet.

Május 1.

Fülöp, Jakab, József, Zsigmond, Bánk, Benedek, Berta, Fédra, Tétény, Benignusz, Szvetlána, Gyopárka és Leontina napja.

Fülöp: A görög Philipposz név rövidülésének a magyar alakváltozata. Jelentése: lökédvelő.

Jakab: Héber eredetű bibliai név, a Jákob görög változatának a magyar megfelelője. Jelentése: sarkot fogó, elgáncsoló, csaló, aki a másik helyére lép. Érdekesség: Biograd na moru falu mellett, az Adria partján fekszik Szent Fülöp és Jakab település (korábban: Filipjakov).

1400. V. 1. (612 éve)

Május első napján a házakat zöld lombokkal díszítették fel. A májusi zöld ágat, a májusfát a székelyek jakabfának, jakabágnak, hajnalának is hívták, másutt májúnak nevezik. A májusfaállítás a magyar nyelvterület egészén ismert. A májusfát elsősorban a legények állították a lányoknak. Régen a fát főként lopták a legények, s ezért a hatóságok igen sokszor tiltották a szokást. A májusfával adta tudtára a legény a falunak, hogy melyik lánynak udvarol.

1882. V. 1. (130 éve)

A munka ünnepe, a munkavállalók szolidaritási napja. Az 1890-es évektől a munkások nemzetközi ünnepe, az 1990-es évektől a munkavállalók szolidaritási napja. 1817-ben Robert Owen gyártólajdonos megfogalmazta és közzétette a munkások követeléseit, köztük, hogy az addig 10–14 órás munkaidő nyolc órára csökkentését. Akciójuk sikerrel zárult, a rövidebb munkaidő ellenére még a fizetésük sem lett kevesebb. A világ számos nagyvárosban a szakszervezeti szövetségek szerveznek megmozdulásokat, céljuk főként a munkavállalói jogok védelme, érvényesítése, méltó bér és nyugdíj elérése, a munkahelyek meg-örzése. Ránk fér!

Május 2.

Zsigmond, Atanáz, Ráhel és Borisz napja.

Zsigmond: A germán eredetű német Siegmund, Sigismund névből származik. Elemeinek jelentése: győzelem + védelem, vagyis győzedelmes védő.

Borisz: Orosz, bolgár eredetű név. Jelentése: harc, harcos.

926. V. 2. (1086 éve)

A kalandozó magyarok feldúlták Sankt Gallent, Dél-Németország legnagyobb bencés monostorát, ezt nevezik a Sankt Gallen-i kalandnak. Ezt követően az Atlanti-óceánig nyomultak. Az események központi figurája Heribald barát, aki nem menekült el a magyarok jövetelének hírére, hanem bevárta őket. A kalandozók megkímélték az életét, és együtt mulatozhatott velük. Az ő leírásából tudhatunk meg többet a magyarok akkori szokásairól.

1519. V. 2. (493 éve)

Hatvanhét éves korában meghalt Leonardo Da Vinci, festő, szobrász, grafikus, építész, mérnök és természettudós. Festészetében a művészetet a tudománnyal hozta kapcsolatba, rendelkezett a pontos érzékelés és a megszerzett ismeretek megjelenítésének képességével. Leonardo hírnevét az Utolsó vacsora és a Sziklás Madonna alapozta meg. Firenzeben festett jelentős művei a Mona Lisa és a Szent Anna harmadmagával. Vázlataiban számos műszaki problémát megoldott az utókor számára.

Salamon uralkodása kezdetét azzal szentelte meg, hogy a papok által ezer áldozatot mutatott be Istennek. Azon az éjjelen álmában megjelent neki az Úr, és azt mondta neki:

– Kérj, amit akarsz, és én megadom neked!
Salamon így szólt:

– Uram, Istenem, te királlyá tettél engem atyám, Dávid helyett, én pedig még fiatal vagyok. Adj tehát nekem értelmes szívet, hogy népedet megítélhessem, és a jót a rossztól megkülönböztessem.

Salamon nemsokára megmutatta bölcsességét. Két asszony jött a királyhoz, akik ugyanegy házban laktak, és akiknek csaknem egyenlő korú gyermekük volt. Az egyiknek a gyermeke egy éjjel meghalt, és most mind-egyik magáénak mondogatta az életben maradt gyermeket. Salamon így szólt a szolgálóihoz:

– Vágjátok kétfelé az élő gyermeket, és adjátok egyik felét az egyiknek, másik felét a másiknak.

A hazug asszonynak tetszett ez, de az élő fiú anyja így szólt:

– Kérlek, uram, adjátok neki az élő gyermeket, és ne öljétek meg.

Így megismerte a király az igazi anyát, és neki ítélte oda a gyermeket.

Salamon király uralkodása i. e. 960. esztendőben kezdődik, és éppen olyan véresen indult, mint apjáé. A krónika szerint Dávid élete végső perceiben arra „oktatta” fiát, hogyan álljon bosszút Simein, az ellenségén. Salamon azzal kezdte uralkodását, hogy meggyilkoltatta fivérét, Adoniát, aki trónjára tört, de alul maradt a küzdelemben, s életével kellett fizetnie.

A bölcs Salamon király

Ezután nekilátott Salamon, hogy kora uralkodó eszméihez képest teljességgel korszerűnek nevezhető szellemben megreformálja a vallást. Fenntartotta a szövetséges viszonyt Hirámmal, Szidón és Thirosz királyával, aki Salamon királyságát közlekedő útnak használta, hogy elérje a Vörös-tengert, és partján hajókat építsen, s az üzleti alapon álló társas viszony eredményeképpen hallatlan vagyont gyűjtött össze Jeruzsálemben. Salamon munkáscsapatokat küldött Föníciába, a Libanon-hegység lejtőire, ahol cédrusokat vágtak és szállítottak Izraelbe.

Később Salamon királyi palotát építtetett magának Jeruzsálemben, Jehováknak pedig templomot, amely azonban távolról sem volt olyan pompás, mint a királyi palota. Idáig az Istennel kötött szövetség ősi zsidó jelképét egy nagy sátor alatt őrizték, amelyet egyik

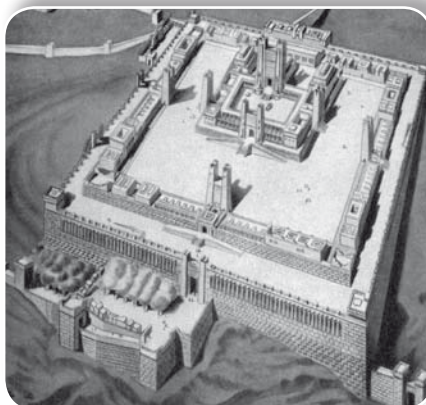
magaslatról a másikra cipeltek, és az áldozatokat is különböző helyeken mutatták be Izrael istenének. Most a szent frigyládát a cédrus borította kőtemplom aranytól csillogó belső szentélyében, olajfából faragott és dúsan aranyozott két nagy szárnyas alak közt helyezték el, az áldozatokat is ezután mindig az előtte álló oltáron mutatták be.

Miután a templom elkészült, egybegyűjtötte Izrael népét, és elvitette a frigyládát a templomba. A király az oltár előtt térdre borult, és följajánlotta a templomot az Istennek. Salamon fölülmúlta gazdagságával és dicsőségével a föld minden királyát. Épp úgy fölülmúlta őket bölcsességével is.

Salamon halála után az ország két részre szakadt. Ez az egymással is folyvást marakodó két kis állam függő helyzetbe kerül. Az idegen hatalmak sarcolásának terhére is a szegény nép szenvedte.

Salamon halálával véget is ér a zsidók rövid dicsősége. Az ország északi, gazdagabbik fele, amely eddig súlyos adókat fizetett, hogy a király fényűzésének költségeit fedezze, elszakad Jeruzsálemtől, s Izrael néven külön királysággá alakul. Tehát többé nincs szó kincsekről a zsidó történelemben. Jeruzsálem az egyik törzs fővárosa marad, Juda néven. Ez az ország kopár, tele homoksivatagokkal, a Földközi-tengertől a Filisztea állam választja el, és mindenfelől ellenségek veszik körül.

**Összeállította:
Uri Ferenc történész**

Salamon temploma Jeruzsálemben

A vers olyan, mint a szerelem

A Mécsvirág együttes

Ahol csak élnek magyarok, mindenhol megünneplik József Attila születésnapján a költészet napját. Óbecsén az idén Időtlen ének címmel a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör szervezte meg a költésznapi ünnepséget. Elsőként Nagy Klára, a kultúrkör alelnöke üdvözölte a megjelenteket, a vendégszereplő zentai Mécsvirág együttes tagjait: Krnács Erika, Hajnal Anna, Mészáros Krisztina és Zsoldos Ervin előadóművészeket.

Szűcs Budai Engelbert magyartanár ünnepi beszédében szólt a vers szépségéről, szeretetéről.

Kányádi Sándor idézettel kezdte: „A vers az, amit mondani kell!”, majd Nagy Beáta-idézettel folytatta: „A vers könnycsepp, igazgyöngy! Sikoly helyett, panasz helyett, olykor kibírhatatlan fájdalom helyett vigaszt nyújt, problémát bogoz, rendet tesz, beteljesülést hoz.”

– A vers olyan, mint a szerelem – folytatta. – Ha a szerelem igazi, azt érezni. Akárcsak a versnél. A szépség maga a költészet, és a költészet csupa szépség. A vers, a dal, a líra a szavak legszebb jelentését kibontva a világ szépségeit leíró, megénekelhető alkotások...

A tanár úr üdvözlőbeszédét olvassa

Hallhattuk még Wass Albert, Lackfi János Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, Radnóti Miklós a versről szóló idézeteit. Majd a tanár úr kifejtette József Attila költészetének nagyságát. Végezetül szólt Fehér Ferenc verseiről is.

Az ünnepi beszédet követően a Mécsvirág együttes lépett föl. Fehér Ferenc költészetéből hallhattunk egy csokorra valót: szavakat, megzenésített verseket, többek között a Bácskai tájkép, az Apám citerája, a Nyelv és varázs, és más költeményeket.

A közönségnek igazán tetszett a műsor, és vastappsal jutalmazta az együttes tagjait.

Méltóképpen ünnepeltük meg a költészet napját, meghitt, szép műsorral ajándékozta meg a kultúrkör a közönségét.

K. E.

Hátsó oldalunkhoz

Samuel Morse: festő, fotográfus, feltaláló

Charlestownban, az USA Massachusetts államában, Jedidiah Morse kálvinista lelkész és Elizabeth Ann Breese Morse első gyermekeként 1791. április 27-én megszületett Samuel Finley Breese Morse, a később világhírnévre szert tevő festőművész és fotográfus, az elektromágneses távíró feltalálója.

A Yale egyetemre járt, de tanulni nemigen tanult, érdeklődését csak az akkoriban újdonságnak számító elektromossággal kapcsolatos előadások keltették föl. A diploma megszerzése után a festészetből próbált megélni, s a műértőkben gazdagabb Angliába költözött, itt töltötte az 1812-es angol-amerikai háború vészterhes napjait is. 1825-től ismét New Yorkban élt elismert, de anyagiakban nem dűskáló művészként, ő festette meg Lafayette márki arcképét. A politikával is megpróbálkozott, egy katolikus- és bevándorlóellenes párt jelöltjeként, de személye nem bizonyult szimpatikusnak a választópolgárok számára.

Egy párizsi tanulmányútjáról hazatérőben, a hajón elkapott egy beszélgetést az újonnan felfedezett elektromágnesről, ennek nyomán fogalmazódott meg benne az elektromágneses távíró gondolata. (Korábban már ismeretes volt az optikai, semafo-

ros, illetve az elektrokémiai távíró, amelyben 35, az ábécé betűit jelentő aranytű végén képződtek buborékok.)

Első, kezdetleges tervét 1832 őszén változtatta fel, majd következett a megvalósítás gyötrelmekkel teli időszaka. Hamar be kellett látnia, hogy az elektromosságot illetően a sötétben tapogatózik, a véletlen azonban összehozta Joseph Henry fizikussal, aki minden kérdésére válaszolt, sőt gyakorlati tanácsokkal is ellátta. Morse 1837-ben két segéderőt is fogadott maga mellé, s 1837. szeptember 4-én bemutathatta a telegráfot. Munkatársa fél kilométerrel távolabbról kezdte adni a jeleket, s az előadóteremben álló készülék ingája titokzatos tuskéket rajzolt a papírszalagra. A kódokat fejből ismerő Morse már mondta is a szöveget: „sikeres kísérlet a távíróval 1837. szeptember 4-én”.

A távíró továbbfejlesztett változatát Morse 1838. február 20-án mutatta be egy hivatalos washingtoni bizottság előtt, s öt évvel később sikerült rávennie a kongresszust a Washington és Baltimore közti távírvonal kiépítésére. (A találmány jelentőségét fel nem ismerő honatyák alig hat szavazattöbbséggel hozták meg a döntést.) A negyven mérföld hosszú vezetéken 1844.

május 24-én futott végig az első mondat, a nagyközönség számára 1845. április 1-jén nyitották meg. Már két évvel később, 1847. december 27-én megnyílt a Bécs és Pozsony közötti távírvonal is.

Morse az egységes nemzetközi jelrendszerre vált, később róla elnevezett pontvonal kombinációt 1839-ben dolgozta ki. A jelrendszer hosszú karriert futott be, alkalmazása szinte művészetnek számított, gyakorlott távírárszok az adás kisebb jellegzetességeiből felismerték egymást. A morzeábécé használata 1999 végén szűnt meg végleg.

Az elektromos távíró még életében meghozta feltalálója számára a sikert, a gazdagságot és az elismerést. Morse emberként korántsem bizonyult nemesnek és nagy-lelkűnek: az elsőbbségről folytatott perben hevesen tagadta, hogy Henry bármilyen segítséget nyújtott volna számára, a polgárháború idején pedig arra az álláspontra helyezkedett, hogy a rabszolgaság intézménye isteni eredetű, helyes és igazolható.

Morse 1872. április 2-án halt meg tüdőgyulladás következtében New Yorkban, ahol ekkor már szobra is állt. 1900-ban az első között került be az amerikai feltalálók dicsőségcsarnokába.

RÜGYFAKADÁS

Már gondolkodom a szerelemre

Mikor 14 éves lettem, észrevettem, hogy egyre jobban érdekelnek a körülöttem lévő fiúk.

Sok boldog párt látni az utcán sétálgatni, és úgy érzem, én is szeretnék valakit magam mellé. Néhány osztálytársamnak van barátja, kicsit irigykedtem rájuk. Nemrég nekem is megtetszett egy srác, akivel nagyon jó barátok vagyunk. Mikor meglátom az iskolában, mintha száz pillangó röpködne a gyomromban. Ha beszélgetek vele, az adrenalin szintem kiüti a biztosítékot. Szeretem... Próbálok mindig szép, árpolt lenni, és mosolygós. Reggelente általában fél órát vagyok a tükör előtt, és szépítkezem. Azt várom, hogy felfigyeljen rám. A szüleim ilyenkor mindig kérdezik, hogy minek ez a nagy felhajtás iskola előtt, de nem értik, hogy nekem fontos a jó kinézet, mert egy fiút akarok lenyűgözni. Ezt velük nem lehet megbeszélni. Csak a legközelebbi barátaim tudják a titkot. Ők ezt sikeresen elmondták a fiúnak. Nem haragudtam rájuk, végül is a kamaszkori logika szerint: „menj, kérdezd meg tőle, hogy tetszem-e neki, de ne tudja meg, hogy én kérdeztem”.

A srác szíveket irkált nekem, de nem tudom, hogy szerelemből vagy barátságból teszi-e. Nem mertem rákérdezni, pedig ez csak egy egyszerű kérdés, de rettegettem a választól, mert ha nemet mondana, összetörne a szívem. Egyre többet találkoztunk egy társaságon belül. Együtt töltöttük az újévet is. Folyton az a kérdés járt a fejemben, vajon tetszem-e neki? Nekem úgy tűnt, hogy igen. Még mindig görcsben van a gyomrom. Tán csúnya vagyok, vagy mi lehet a baj? Remélem, egyszer észbe kap ez a fiú, és rájön, hogy van egy bolond lány, aki megőrül érte...

Már gondolkodom a szerelemre, szeretném, ha rám találna. A legnagyobb kívánságom az, hogy Cupido találja el a nyílával ezt a bugyuta srácot!

**Rekecki Dorottya, 7. osztály,
Jovan Jovanović Zmaj iskola, Magyarokizsna**

Tavaszi

Tavaszi... Számos irodalmi mű, vers szól róla, sok író megihlet a természet újjászületése, szépsége. Én most csak egy fogalmazást próbálok írni erről az évszakra.

Így visszagondolva a télre, a legfellemlőbb érzés, ami most bennem kavarg a tavasszal kapcsolatban, hogy nem kell többet tüzelezni. A szobámat besötétítő spaletták napok óta tárva-nyitva vannak, hogy a napfény bearanyozzon, és hogy a nap melege felmelegítsen mindent. A természet újjászületését mi sem bizonyítja jobban, mint a friss zöld fűben megbúvó első virágok, kis gyöngyszemek, melyek színesebbé, illatosabbá teszik a világot. Az én utcámban nem nehéz szembesülni a természet csodáival. Az utca egyik fele sűrű bozótos, én csak minierdőnek hívom. Ómamám és az utcabeli idősebbek azt mesélik, hogy mikor ők gyerekek voltak, a gödörbe jártak fürödni, de mikor megásták a Duna-Tisza-Duna-csatornát, akkor innen eltűnt a talajvíz, és a gödör bebozótosodott, úrrá lett rajta a természet, és számos élőlény otthonává vált. A bozótost cinégek, rigók és szarkák népesítették be, és az utca csendjét nemsokára hangzavarrá változtatja az apró békák és tücskök éneke is.

Szeretem a tavaszt, felpeszdi az életet. Azon kapom magam, hogy kevesebbet ülök a komputer előtt, és többet vagyok a szabadban. A haverokkal focimeccseket szervezünk a parkban, hétvégén pedig a bázisba megyünk építeni. Mennyire jobb, mint a képernyő előtt ülni. Az embereket elnézve pedig a szorgos méhek és hangyák jutnak az eszembe... Sűrögnek, forognak, dolgoznak, szorgoskodnak.

Befejezésképp remélem, a próbálkozásom sikerült, és még csak annyit tennék hozzá, hogy a születésnapom is most van! Tavasszal...

Saszivárevity Edvárd, 6. osztály, József Attila iskola, Bácskertes

A virágoskertben

*Kimegyek a kertbe, s mit látok?
Szébbnél szebb álom szép virágot.
Meggzagolom, s mit érzek?
A virágban levő friss mézet!*

*Gondolok egyet, s mit teszek?
Egy virágot letépek.
Bemegek. Hogy mit csináljak?
Vázába helyezem a szép virágot.*

**Vastag Krisztina, 6. osztály,
Cseh Károly iskola, Ada**

Ó, a fiúk!

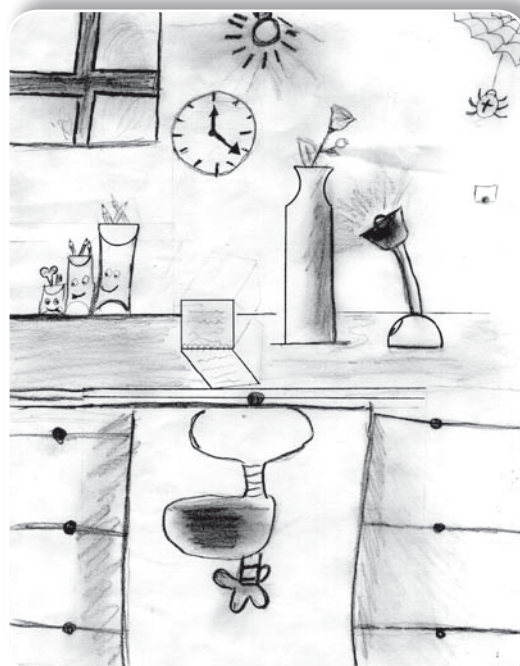
*Ó, a fiúk igazi ördögök!
Ha rájuk gondolkodom, felpörgök.
Vannak köztük jók és rosszak,
Vannak gonoszak és aranyosak.*

*A fiúk legszívesebben fociznak,
És a lányokkal duhajkodnak,
Szeretik a gyors autókat,
Róluk beszélnek naphosszat.*

*Szeretik a pizzát és a kólát,
Meggzik a csokit és a tortát,
Farmerben járnak és pólóban,
Így feszítenek az iskolában.*

*Fiúk nélkül nem ér semmit az élet,
Én is mindig róluk beszélek.
Talán majd egyszer talállok egyet,
Aki ról írok egy szép verset.*

**Farkas Rebeka, 6. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

**Buják Anikó
bácskertes
tanuló rajza**

RÜGYFAKADÁS

Önvallomás

Én nem emlékszem rá, de az anyakönyvi kivonatomban olvasható, hogy 1997. június 28-án születtem Zomborban, a keuzingeni születésű Kapitány Attila és a zombori lakcímű Jankovits Izabella lányaként.

Életem első három évét Bezdánban töltöttem a szüleimmel, ezután édesanyámmal nagypámhoz költöztünk Zomborba. Ketten maradtunk anyuval. A rohanó világ kettétörte családjunkat, a nagyok úgy gondolták, menjen mindenki a maga útján. Nagypám is magára maradt nagyanyám halála után. Így mi hármasan éldegéltünk.

Iskolakezdés előtt visszatértünk családi házunkba, ezért Bezdánban voltam nagycsoportos óvodás, és ott ültem először iskolapadba. Vándorgyermekkorom még itt sem ért véget. A második osztályt az újvidéki József Attila Általános Iskola tanulójaként fejeztem be, és hála istennek, még ma is ide járok. Hatodikos koromig aránylag nyugodt és eseménymentes évek következtek, azonban a rákövetkező évben fordulóponthoz érkeztünk, megtudtam, hogy kistestvérem születik.

Így most párhuzamosan elevenítem fel a gyermekdalokat és -játékokat, míg a késérettségire készülök.

Kapitány Bettina, 8. osztály, József Attila iskola, Újvidék

A piacon

Vasárnap reggel anyuval a piacra indultunk.

A piacon sok friss gyümölcsöt és zöldséget árutak. Anyukám zamatos almákat vásárolt egy kedves nénitől. A néni azt mondta, hogy sok gyümölcsöt egyek, de előtte jól mossam meg. Egy bácsinak elszakadt a zacskója, és kigurult belőle a sok mandarin. Gyorsan odaszaladtam segíteni. A bácsi nagyon hálás volt ezért. Anyu egy áruval beszélgetett, míg én a verebeket nézegettem, hogyan csipegetik a zöldség héját a földön. Amint anyu befejezte a beszélgetést, megkérdeztem:

– Anyu, veszel nekem banánt?

– Igen kislányom – felelte anyu.

Anyukám kézen fogva elvezetett a banánárushoz, és vett egy kiló banánt. Ezután még sárgarépat, zellert, majd tojást és 2 liter tejet a már megszokott helyről.

Bevásárlás után anyu így szólt hozzám:

– Ziti, indulnunk kell!

– Megnézhetném még egyszer a kis verebeket? – kértem anyut.

– Jól van, de siess! – kiáltotta.

Ők még mindig ott csipegettek és ugráltak egymás mellett. Nekem nagyon szép látvány volt.

Azóta, ha a piacon vagyunk, míg anyu vásárol, én titokban dobok egy-két morzsát a madárkáknak. Már egészen összebarátkoztunk.

Nikolity Zita, 4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Német János csantavéri tanuló rajza

Mi leszek, ha nagy leszek?

Én már harmadikos koromban eldöntöttem, hogy zenei középiskolába szeretnék tovább menni. Eközben volt az eszemben még sok minden, például: hogy történelemtanár, tanító néni szeretnék lenni, de inkább a zenét választottam.

Mindezt akkor vettem a fejembe, amikor elkezdtem zenekarban muzsikálni. Közben zeneiskolába is jártam. Nagyon megszerettem akkor a zenét és a fuvalát. A többiek leginkább a társaság miatt jártak oda, de én nem, mert többfajta számot játszunk, és ez nekem jó. Azután negyedikben megmondtam a szüleimnek, hogy mire szeretnék tovább menni. Apukám és a testvérem sokféle zenét szerettetett meg velem, de különben is nekem már a véremben van a zene, mivel a szűkebb és tágabb rokonságban sok zenész volt, és még mindig van.

Mikor elkezdtem zeneiskolába járni, eleinte állandóan rossz jegyeket vittem haza. Mostanában már „stréber” vagyok, teli vagyok ötössel, mert lassacskán rájöttem, hogy a zene a legfontosabb nekem. A fuvala, amit harmadikos koromban kaptam, a zeneiskoláé. Ezüstsínű. Nagyon sok billentyű van rajta, mellesleg komplikált. Aki először próbálja meg, mindig azt mondja:

– Uramtyám! Hogy kell ezt megfogni és megfújni?

Szerintem egyáltalán nem nehéz rajta játszani. Igaz, én már régóta játszom rajta, de gyorsan meg lehet tanulni.

Én nem művésznő akarok lenni, mint a klarinétos bátyókám, hanem tanár. Követem a testvéreimet. Kitaposta az utat, de lehet, hogy nekem nehezebb lesz, mert engem ismerni fognak, és többet fognak tőlem követelni.

Hényel Csenge, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Pincér szeretnék lenni

Már hatodik osztályba járok, és mindenki azt kérdi tőlem, mit szeretnék csinálni, hol szeretnék dolgozni, amikor befejezem az iskolát.

Pincér szeretnék lenni.

A családom nagy része pincér. Apukám meg a tesóm, Árpi pincérként dolgozik. Anyukám is vendéglőben dolgozott pár évig. Nagyon tetszik nekem ez a szakma, mert a testvérem, Árpi most egy óceánjáró hajón pincérkedik, és nagyon sok szép amerikai és kanadai óceán menti várost láthat, sok fényképet készített a Karib-tengeri szigetekre is, mert arra járt a hajóval. Mindig szépen fel van öltözve, mindig mosolyog. A hajón megismerkedett sok más anyanyelvű emberrel. Legfontosabb nyelv, amit tudni kell, az angol. Az is tetszik, hogy nagyon sok ételt meg lehet ismerni. Árpi sokszor mondja, hogy nehéz a pincérkedés, sokszor nagyon fáradt, amikor sok vendég van. Mindenkinek felszolgálja az ennivalókat, ő viszi ki mindig az asztalhoz a megrendelt innivalót.

Még sokat kell tanulnom, hogy én is ugyanúgy dolgozhassak pincérként egy nagy hajón, mint a tesóm, hogy dolgozva bejárjam a világot.

Horváth Dávid, 6. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Barátság

*Talán semmi sem szebb a világon,
mint megtalálni egy embert,
kinek elmondhatjuk féltett titkainkat,
akiben megbízhatunk, és kedves mosolya
elűzi minden bánatunkat.
Akinek hangja megnyugtat még akkor is,
ha úgy érezzük, minden elveszett.
Kinek közelsége elég, hogy boldogok
és vidámak legyünk.*

Gregus Emma, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

RÜGYFAKADÁS

A szerelőműhely

Apámat szombaton elkísértem egy szerelőműhelybe. A műhely Szabadkán van, a palicsi főútról könnyen megközelíthető. Minket egy mosolygós, láthatóan vidám öregember fogadott.

- Jó napot kívánok! – mondtam az öregnek.
- Szervusz! Az én nevem Lázár Ervin. És a tied mi, fiatalúr?
- kérdezte az ősz hajú, frissen nyírt mester. Öltözéke olajfoltoktól mentes, szép, kék kezeslábas volt. A lábán és a kezén hajtóka fogta össze.
- Az én nevem Aco – válaszoltam neki.
- Felfigyeltem rá, hogy amikor beszél, enyhén kihúzza magát.
- Maga mióta van a szakmában? – érdeklődtem.
- Jaj, fiam, ez jó kérdés – mondta tünődve, és látszott rajta, hogy elmerengett a dolgon.
- Ha jól számolom, 38 évvel ezelőtt voltam inas – mondta mosolyogva Lázár mester.
- S mióta magánvállalkozó? – firtattam tovább.
- Először egy nagy vállalatnál kezdtem dolgozni, de amióta magánosították, szétesett, így munka nélkül maradtam. Ekkor határoztam el, hogy magánvállalkozásba kezdek. Ez húsz évvel ezelőtt történt.
- Nem bánta meg, Lázár bácsi?
- Dehogyan bántam! Ha tájékozottabb vagyok, már korábban is magánvállalkozó lettem volna.
- Segédre nincs szüksége? – érdeklődtem tovább.
- Nincs, mert amit magam csinállok meg, arról tudom, hogy van megcsinálva. Ha segédem lenne, akkor az ő munkáját is folyamatosan ellenőriznem kellene – felelt a feltett kérdésre. – De Aco, most már nekifogok a munkának, mert így nem leszünk készen soha! Apád is biztosan siet...
- Lázár bácsi hamarosan elvégezte a munkát, mi pedig hazaindultunk.

Viktor Aleksandar, 7. osztály, Dózsa György iskola, Gunaras

Hogyan szerettem meg...

Amit én már rég megszerettem (és még most is szeretem), az a röplabda.

Második osztályba jártam, mikor kiírták az iskolai hirdetőtáblára, hogy röplabdacsoporthoz lehet jelentkezni. Miután elolvastam a szöveget, kissé elgondolkodtam, mi is az a röplabda? Hazaérve megkérdeztem:

- Mi az a röplabda?
- Az egyfajta labdajáték, amit hatan játszanak – mondta apu – szeretnél jelentkezni a csoporthoz? – kérdezte.
- Igen, szeretnék! – válaszoltam határozottan.

Az első edzésen megismerkedtünk a csapattársainkkal, és megtekintettünk egy röplabdameccset. Mikor a meccs véget ért, azt gondoltam, ezt gyorsan meg fogom tanulni. De utána rájöttem, hogy a röplabda komoly sportág, melynek elsajátításához több idő kell, mint amennyit én először elképzeltem. Gyakoroltunk, gyakoroltunk és gyakoroltunk... Már nagyon régóta edzettünk, és én kissé elszontyolodtam, mivel nekem még nem nagyon ment.

De végül is nem bántam meg, hogy olyan sokat gyakoroltam és küszködtem ezzel a sporttal, mivel már öt éve üzöm, és egész jól megy.

Ez a sport sokat nyújtott számomra, legfőképpen új barátságokat és a sport iránti szeretetet.

Biacsi Nikolett, 6. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye

Kedves Pajtások!

A jövődöbéli foglalkozás megválasztásában sokat segíthet a családi háttér, a közvetlenül megélt példa. Így könnyebben megmutatkozik a hajlam is egy-egy szakma, hivatás iránt. Még a hobbi is válhat állandó foglalkozássá. A cél felé mutató különböző utakon vezet bennünket ma Hényel Csenge, Horváth Dávid, Biacsi Nikolett.

És... Tavasz van! Már javában látszik jótékony hatása a hangulatunkon. Ilyenkor fokozottan kíváncsiak ki belőlünk érzelmeink is, hajlamosabbak vagyunk a vallomásra, olyan őszinte megnyilatkozásra, mint Rekecki Dorottya, Saszvárevity Edvárd, Vastag Krisztina, Gregus Emma, Farkas Rebeka.

A húsvéti szünet alatt a magyarkanizai hetedikesek és a csantavéri hatodikosok örvendeztettek meg jó írásokkal. Ezt a következőknek köszönöm:

Csantavér: Gregus Emma, Hovanyec Ildikó, Juhász Rebeka, Pletikoszty Dávid, Szeles Kolos és Vituska Viktória;

Magyarkanizsa: Kovács Bicskei Réka, Rekecki Dorottya és Szekeres Laura.

Ha élményeitek, gondolataitok, érzelmeitek fogalmazásba, versbe kíváncsiak, ne feledkezzetek meg a Rügyfakadásról!

Tomán Mária

A kutya (Leíró fogalmazás)

A kutya felfigyel minden neszre, ugatással jelez a gazdájának. Nem szabad megkötni, hagyni kell a szabadban játszani. Kölyök korában meg kell szoktatni a rendszeres tisztálkodásra, hogy megelőzzük a betegséget. Hídeg időben több réteg meleg ruhát kell a kutyaházba rakni, hogy ne fázzon meg. Neki nem elég az ételmaradék. Vásárolni kell még kutyatápot is.

Az én kutyámat Mázlinak hívják. Azért kapta ezt a nevet, mert a kutyamenhelyről hoztuk, így egy mázlista, mert épp ő tetszett meg a többi állat közül.

Azóta nálunk lakik, és hűségesen őrzi a házunkat. Nagyon szeret labdázni, elhordja a lábbeliket. Nagyon kedvelem őt, mert egy kis aranyos állat. Én gondoskodok róla. Ha éhes, zajt kelt a tálkájával. Rendszeresen cserélem a vizét. Ha simogatom, megnyalja a kezemet. Szerintem ez azt jelenti, hogy megköszöni mind azt a jót, amit adtam neki.

Katancsity Anett, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Nem olyan régen még azt mondták, hogy Christopher Nolan Batman – A sötét lovag című alkotása újraírta a rajzregényfilm szabályait, ám olvastuk valahol – a Watchmen rendezője mindenkit taccsra tett, Zack Snyder „comic tripje” varázslat a szemnek – Alan Moore és Dave Gibbons remekműve először 1986-ban jelent meg...

• A rendezőtől, Zack Snydertől megkérdeztük, hogy mikor játszódik a mozi-film története:

– Elvileg 1985-ben, ez azonban csupán, elméleti megközelítés. A sztori egyfajta alternatív valóságban, az általunk ismert Michael Jacksonos és diszkólampás nyolcvanas évek idősíkjából már rég kikököltek univerzumban köszönt ránk. Tudod, arról van szó, hogy az USA kormánya 1959-ben nukleáris kísérletei következtében szuperhőst hozott létre egy alkalmazottjából, így született meg dr. Manhattan. Ez a doki az amerikaiak fölényét biztosítja a szovjetekkel szemben. Ha a vörösök arra vetemednének, hogy atomot lőjenek ki – teszem fel – a Pentagonra, akkor a doktor azt még a levegőben hatástalanítja. A dokinak köszönhetően az amcsiak a vietnami háborút is simán megnyerik, Nixont senki sem buktatja meg, de az emberek minden reggel arra ébrednek, hogy bármikor itt lehet a világvége. A szuperhősök mindenütt felbukkannak, ám aztán a kormány megtiltotta a működésüket.

• Nagyjából erről szól a Watchmen?

– Igen... Most részletezem a dolgokat. Nos, amikor az egyik egykori társukat hiedegre teszik, a kimerült, de még mindenre elszánt igazságosztó, Rorschach elhatározza, hogy gyorsított eljárással leleplezi az összes múltbéli és jelenlegi eltávolítására és lejáratására szőtt összeesküvést.

• Mutasd be nekünk Alan Moore-t, a Watchmen szülőatyját.

– Nem lesz könnyű, de megpróbálom. Moore 1953-ban született az angliai North-

MENŐ FEJEK

Watchmen – Az őrzők

hamptonban. Fiatalon híres londoni rajzregénymagazinoknál helyezkedik el, mint író. Kezdetben nem rajzolt, ehhez lassúnak találta magát. A nyolcvanas évek elején jelent meg a V, mint vérbosszú, ezt az olvasók egyenesen imádták, s aztán összeállt Gibbonsszal. Moore nem kedveli Hollywoodot, s nem érdekli, hogy egy-egy munkája sikeres-e vagy nem. De hát a Watchmen a DC Comics kiadó jóvoltából a graphic novel hatalmas sikert aratott, és gyűjteményes kötetek formájában azóta is többször kiadták. A detektívtörténetet, összeesküvés-trillert, szuperhőskölteményt és allegorikus korszak-ábrázolást egybeolvasztó posztmodern alkotást mindenkinek ajánlom...

• Mitől lett olyan kiváló a mozifilm, mert hiszen mindenki egyértelműen csak dicséri?

– A munkatársak szakmai hozzáállása lenyűgöző, mindenki elsőrangú munkát végzett. Itt vannak a színészek: Malin Akerman, Billy Crudup, Carla Gugino, Jackie Earle Haley, Jeffrey Dean Morgan, Patrick

Wilson és a többiek. Én megpróbáltam rendezőként és szövegíróként is használni storybord gyanánt a rajzregényeket. Ezt talán már igazoltam Frank Miller 300 című rajzregényének megfilmesítésével. Megpróbáltam továbbá hűen megőrizni a beállításokat, legapróbb elemeit is, ugyanakkor pedig saját stílusomat, karcos képi világot is ráfeszítettem a meglévő ke-retre. Ismerője vagyok a modern digitális technikának, össze tudom mosni a díszleteket és a pixelekből gyúrt világot.

• Első nézésre nehéz eldönteni, hogy mi is az, amit látunk a moziban, vagy a film DVD-változatában.

– Tudom, ezt tudom. Ezek a szuperhősök nem sokkal jobbakk annál a söpredéknél, akiknek a nyomában lihegnek. De látunk pozitív karaktereket. Sokan azt állítják, hogy a filmem felkavar, lenyűgöz, dühít és vitára készítenek. Ezért néztek meg – ítélték meg. Ami biztos: a rajzregény a Watchmen után már sosem lesz az, ami volt...

B. Z.

Úszóbajnok

- Ki az abszolút úszóbajnok?
- Aki képes hosszában átúszni a befagyott Dunát.

Pénzt vagy életet

- Egy rabló betör éjjel egy emberhez:
- Pénzt, vagy életet!
 - Köszönöm, a pénzt kérném!

Sherlock Holmes és dr. Watson

Sherlock Holmes és dr. Watson túrázni mennek, felállítják a sátrukat, és elalszanak. Néhány óra múlva Holmes felébreszti hűségese társát:

- Watson, nézzen föl az égre, és mondja meg, mit lát!
- Milliós csillagot látok.
- És mit mond ez önnek?

Watson eltöpreng egy darabig.

– Asztronómiai szempontból ez azt jelenti, hogy milliónyi galaxis létezik, és potenciálisan milliárdnyi bolygó. Asztrológiaiilag ez azt jelenti, hogy a Szaturnusz az Oroszlánban áll. Az idő tekintetében ez azt jelenti, hogy körülbelül negyed négy van. Teológiai szempontból ez a bizonyíték arra, hogy az Úr mindenható, és hogy mi kicsinyek és jelentéktelenek vagyunk. Meteorológiai nézőpontból ez arra enged következtetni, hogy holnap gyönyörű napunk lesz. És önnek mit mond ez?

Holmes hallgat egy darabig, majd megszólal:

- Watson, maga idióta! Valaki ellopta a sátrunkat!!!

Hess, hess, madárka

Egy fiatal srác feje körül már régóta köröz egy galamb. Már nagyon bemérged, megfordul, és rákiabál:

- Hess a fenébe!

Egy idős néni meghallja a fiú kiabálását és rászól:

– Ejnye, ejnye kisfiam nem szabad ilyen csúnyán beszélni, csak legyezz a kezeddél és szólj rá, hogy, hess, hess!, madárka. Akkor is elmegy a fenébe.

Étterem

Étteremben:

- Van teknősbékalevesük? – kérdi a vendég.
- Ön már evett ilyet?
- Nem, de nagyon szeretnék.
- Akkor van.

Agresszív kismalac I.

Az agresszív kismalac sütögeti az aranyhalat a folyóparton. Odamegy hozzá a jó tündér:

- De hát kívánhattál volna hármat!
- Már megvolt.

Agresszív kismalac II.

Megy az egérke és az agresszív kismalac a síneken. Megszólal az egérke:

- Cin, cin.

Mire az agresszív kismalac:

- Te buta, a sín vasból van!

Az egérke és az elefánt

Az egérke és az elefánt egy motoron utaznak. Az elefánt vezet, majd így szól:

- Félsz, egérke?
- Nem félek én! – hangzik a válasz.

Az elefánt gázt ad, majd kis idő múlva megint megkérdezi:

- Félsz, egérke?
- Én? Ugyan!

Az elefánt csutkáig nyomja, mígnem elfogy a benzin. Leállnak az első kútnál, és feltankolnak. Visszafelé az egérke vezet, és ő is megkérdezi:

- Félsz, elefánt?
- Nem én! – válaszolja.

Az egérke padlóig nyomja a gázt, majd újra megkérdezi:

- Félsz, elefánt?
- Nem én! – hangzik a válasz.

Mire az egérke:

- Pedig félhetnél, mert nem érem el a féket.

Fűrészel a macska

- Te, fűrészel a macska!
- Mit?
- A kutya fáját!

Hittanórán

Hittanórán:

- Pistike, hány fia volt az első emberpárnak?
- Kettő.
- Úgy mint?
- Úgy, mint nálunk...

– Én sem tudok aludni – ezért is játszom ezen!

– Ez a videó annyira egyszerű, hogy a kisfia majd megmutatja, hogyan működik.

Cipő

- Pistike, nem láttad a cipőmet?
- De, sokszor.
- De mostanában!
- Micsodát?
- A cipőmet!
- Hol?

Székely bácsi az állatkertben

Székely bácsi hazamegy az állatkertből, és beszámolót tart a komájának.

- Láttam az állatkertben zsiráfot.
- Az milyen?
- Tudod, milyen a ló?
- Igen.
- Na, a zsiráf is olyan, csak hosszú nyaka van, hosszú lábai és barnás-foltos.
- És mit láttál még?
- Zebrát.
- Az milyen?
- Tudod, milyen a ló?
- Persze.
- Na, a zebra pont olyan, csak fekete-fehér csíkos.
- És mit láttál még?
- Vízilovat.
- Az milyen?
- Tudod, milyen a ló?
- Tudom.
- Na, az pont olyan, csak sokkal kövérebb, és a vízben él.
- És mit láttál még?
- Tigris.
- Az milyen?
- Tudod, milyen a ló?
- Igen.
- No, a tigris egyáltalán nem olyan!

Balaton

- Mi lesz a Balatonból, ha kikapcsoljuk?
- Balatoff.

A nulla és a nyolcas

- Mit mond a nulla a nyolcasnak?
- De szép öved van!

Vidám motoros

- Miről lehet felismerni a vidám motorost?
- Legyek vannak a fogai között.

Nem tud aludni

- Doktor úr, nem tudok aludni. Egész éjszaka le sem hunytam a szemem.
- Ja, így már érthető.

Láz

- Doktor úr, a bátyám erősen köhög, és láza van.
- Magas?
- Igen, nálam egy jó fejjel magasabb.

Szöszi az orvosnál

- Szöszi bekopog az orvoshoz.
- Mi a panasza?
- Semmi, csak ki van írva az ajtóra, hogy „Kérem, kopogjon!”

Egértmama a fiával

- Egértmama a fiával sétál, mikor meglátanak egy denvért. Az egérfi lelkendezik:
- Láttad, mama? Egy tündér!

Pacsavatok

- Doktor úr, segítsen rajtam. Egész nap kék pacsavatokat látok.
- Mik azok a pacsavatok?
- Fogalmam sincs. Ezért jöttem ide!

Antenna

Öreg székelytől kérdezi az unokája:

- Öregapám, látott már antennát?
- Hát láttam is, meg ettem is.
- De hát az fémből van.
- Akkor csak láttam.

Székely barkochba

Két székely barkochbázis:

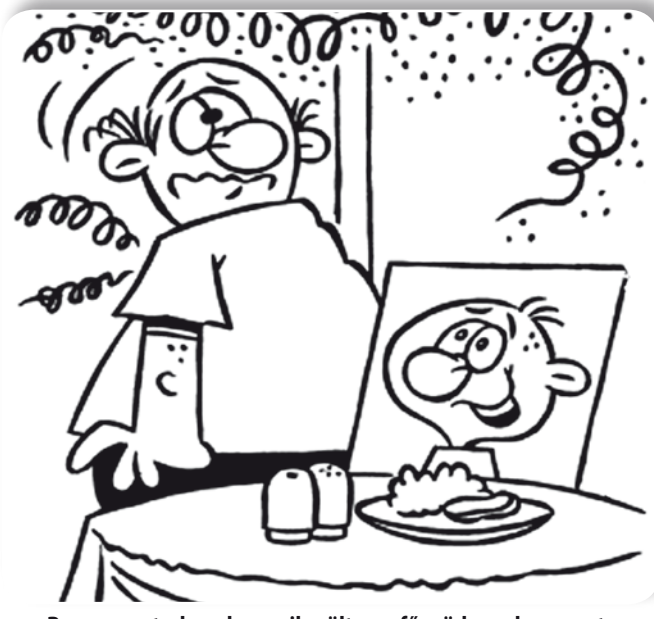
- Tekeredik?
- Igen.
- Söndörödik?
- Igen.
- Pöndörödik?
- Igen.
- Rákérdezhetek?
- Igen.
- Csak nem a dezoxiribonukleinsav?

Zenekedvelők

- Lépjene ki, akik szeretik a zenét! – üvölt az őrmester a felsorakozott katonáknak.
- Öten kilépnek a sorból.
- Mit kell énekelni? – kérdi az egyik.
- Semmit. Átviszik a tiszti klubba a zongorát!

- Nem akarok beszélni – énekeljünk duettet!

- Papa, nem tudom, hogy sikerült megfőznöd azzal a rengeteg füsttel a konyhában!

Csáth Géza

Szombat este

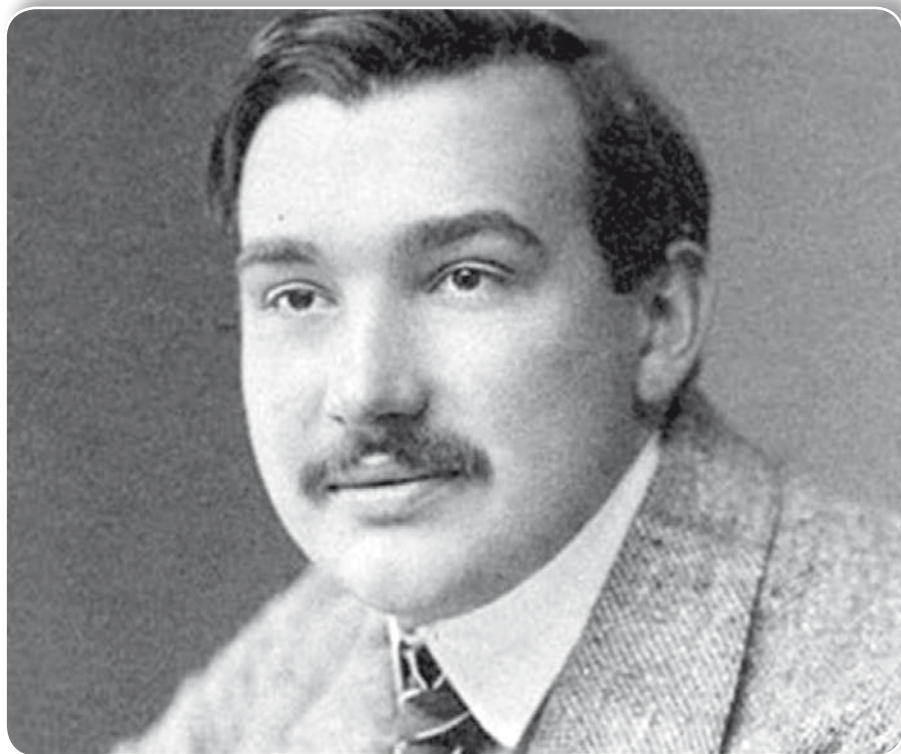
Szombat este, ó, az mindig a legszebb. E napon ugyanis nincsen meleg vacsora – hús, főzelék vagy tészta, amit sorban meg kell enni – hanem sok minden. És ehetünk, amit akarunk. Akár teát, amelyet nagymama főz a nagy réz szamováron, a pohárszék melletti kis asztalon. Akár tojást: és akkor szólni kell Évának, a szakácsnőnek, hogy mennyi kell. Akár apró halakat, amelyeket apa hoz haza egy dobozban. Szóval, pompás az egész. Az asztalon egy nagy tálban pirított kenyér van, és egy másikban vaj és túró, a harmadikban főtt burgonya.

Ilyenkor apa és anya is, mintha jobban örülnének. És ők is, legalább azt hiszem, szeretnék, hogy mindig ilyen vacsora legyen, mert ez sokkal-sokkal jobb és kedvesebb, mint a többi napi rendes vacsorák.

Nagymama ilyenkor csak teát iszik. Bordó színűre főzi, és mialatt fő, a csészéjében cukrot éget hozzá rummal. A rum lilás rózsaszínű lángocskákkal ég, és kicsapkod néha a csésze szélén túl is, a nagymama meg leteszi a szemüvegét, és mosolyogva nézi; közben cukrokat dörzsöl a citromhoz. Apa halat eszik először, de azután behozatja a paprikát, a sőt, a borsot, a mustárt, a köménymagot, a kaprit és a petrezselymet. Mindenikből szed egy keveset, sok túrot és vajat vesz hozzá, azután pedig a vastag, ezüst tejeskanállal szétkeveri az egészet. Pompás ez kenyérre kenve. Én és Dezső mindenből eszünk sorba. Anyikától kérünk, ő mindent ad. Ha apa így szól: Én nem bánom, de ezek a gyerekek betegek lesznek – akkor ő megkéri: Dehogy lesznek, vigyázok én.

Vacsora után apa rágyújt. Én elhozom a sarokból a pipát, Dezső a gyufát a fiókos szekrényről és Eti a dohányos szitát. Apa lassan megtömi a nagy, faragott tajtékpipát, és azután rágyújt. Gyönyörű, kék füstkarikákat bocsát; mindenkinek hármát; nekem is, Etinek is, Dezsőnek is, és ha kérjük, nagymamának és anyának is. Azután újságot olvas. Anya előveszi a szekrényből az „Olajág”-at, és olvassa. Nagymama a konyhába siet, magával viszi a kamrakulcsot.

Nemsokára jó be Julis. Hozza a mosdótálat; forró benne a víz. Lábat kell mosni. Rendesen Eti kezdi. (Ráfogtuk Dezsővel, hogy lánynak legelőször kell a lábat mosni.)

Julcsa pedig összeszappanozza a lábunkat. Csiklandja, mossa, öblíti, míg csak egészen nem tiszta. És három mesét mond el ezalatt. A vasfejűről, A hét hollóról és a Boszorkányokról. Legszebb az utolsó, a boszorkányokról szóló.

Ekkor már apa és anya bemennek a tisztaszobába. Két lámpást visznek be, és felnyitják a zongorát. Apa zongorázik, anya mellette ül. Közben beszélgetnek, és apa olykor megcsókolja anyát.

Míg Julcsa a mesét mondja, hallgatom a muzsikát is; mert mindkettőt jól ismerem. Nagyon szomorú zene, csak apa és anya szeretik. Mi nem. Ha valami vígat kezd apa, bezzeg fölugrunk, és táncolunk az ágyban. (Egyszer leszakítottuk így a ruganyt, de ez nem szombat este történt, mert ha akkor történik, akkor nem lett volna verés.)

Julcsa azután kiviszi a tálat, feltörüli a padlóról a tócsát, és mi már szundikálni kezdünk. De nem jó elaludni mindjárt. Többször felnyitjuk a szemünket, mert a Homokember még nem jött, és addig úgyse lehet jól aludni. Meg kár is, amikor olyan szép minden. Az ebédloői lámpa csak kicsit világít be a szobába, mert behajtuk az ajtót, és jól halljuk a zongorát. De nem-

sokára bejő a nagymama. A pohárszékre leteszi a kulcsokat, és vizet önt a nagy pohárba. Cukros vizet csinál. Hallani, amint kiveszi a cukortartóból a cukrokat. Megolvashatjuk, amint beledobálja a pohárba. Egy, kettő, három, négy, öt, hat, hét. (Ennyit szokott mindig.) Vízét önt rá, és elkeveri egy kanállal. Amíg hozza, mindig keveri. És odaviszi mindenikünk ágyához, jól vigyáz, nehogy egyikünk is többet igyék, mint a másik.

Most már lehet aludni. Nagymama bemegy a szobájába, és ő is vetkőzni kezd. Künn nyílik a konyhaajtó. Bejő Juliska. Egy tálcán hozza a kancsót és poharakat. Átmegy a szobákra – csilingelnek a poharak, amint egymáshoz ütődnek – és leteszi a tálcát az asztalra. Azután újra kimegy. Néhány perc múlva pedig a mécses is hozza. Ezt is apáék szobájába viszi az asztalra.

És e pillanatban már itt a Homokember.

Apa azt mondta, amikor mutattuk neki, hogy az a kancsó árnyéka. S ha a kancsót elvette, valóban eltűnt a Homokember is. De mégse árnyék az, hanem a Homokember. Olyan, mint egy bagoly, és éppen mintha apa ágyának peremén ülne. Borzasztó rá-

Wöres Sándor

A tündér

Bóbita Bóbita táncol,
körben az angyalok ülnek,
béka-hadak fuvoláznak,
sáska-hadak hegedülnek.

GYÖNGYHALÁSZ

Bóbita Bóbita játszik,
szárnyat igéz a malacra,
ráül, igér neki csókot,
röpteti és kikacagja.

Bóbita Bóbita épít,
hajnali köd-fal a vára,
termeiben sok a vendég,
törpe-király fia-lánya.

Bóbita Bóbita álmos,
elpihen őszi levélen,
két csiga őrzi az álmát,
szunnyad az ág sűrűjében.

Fenn csillag-orsón

Fenn csillag-orsón
szövik a sorsot,
lenn hús habokon
vezetik a ladikot,
kis hal, nagy hal
előtte, mögötte.

nézni, mert hatalmas, félelmetes és csúnya ő. S olyankor a fülünkre húzzuk ám a takaróinkat. Csak néha hajtjuk le a paplan csücskét, és azon át egy pillanatra még kinézünk. A Homokember még mindig ott áll, mozdulatlanul. Várja, hogy elaludjunk, s aludni is kell, mert ő akarja.

Ha gondolkodik az ember róla, hol van napközben a Homokember, ki nem találja. És senki se tudja azt. Azt az egyet azonban biztos lehet mondani, hogy szombat este a Homokember is jókedvűbb, mint máskor. Elvégre másnap vasárnap lesz, s ilyenkor rendesen tovább alszunk, s ennek ő örül. Szereti, ha sokat alsznak az emberek. Ha este úgy érezzük, mintha a szemünkben homok volna, s emiatt a pillánk nehezül, ezt a Homokember okozza. Valószínűleg az ásitáshoz is van valami köze.

... Apáék a tisztaszobában lassanként készülni kezdenek. Le-csukják a zongorát, elfűjják a lámpákat, és lassan, egymást átölelve átjönnek a szobáinkba. Jól hallom, amikor apa később vizet önt magának, visszateszi a kancsót és iszik.

Utána a Homokember a falon megnyúlik, megnő: most már mindenkinek aludni kell.

Apa azt mondja:

– Holnap reggel magam veszek a piacon kelvirágot.

Anya mond rá valamit, de azt már nem lehet hallani. Azután apa végigmegy gyertyával az összes szobákon. Megpróbálja, be van-e zárva az ajtó, és visszajön. Elfűjja a gyertyát aztán, és ő is ágyba fekszik. Most már mindenki lefeküdt. A Homokember, az óriás Homokember, az ágy peremén a falhoz húzódva, komolyan figyelve gubbaszt.

Kedves Olvasó Tanulók!

Olvásokönyvek lapjairól is visszaköszönnék a mai Gyöngyhalásban közölt szövegek: **Csáth Géza** nagyon ismert novellája, a **Szombat este** és **Weöres Sándor** gyermekköltészetének klasszikus darabjai, **A tündér** és a **Fenn csillag-orsón** című versek. Közös bennük az ígézet, a képzelet varázsos élménye, az álom előtti pillanat csodáit megragadó elbeszélés/beszédmod. Remekművek. Igazából bonyolult szövegvilágok: a gyermeki képzelet tartományai, álomvilág, mesevilág, a hangsúlyosan érzéki tapasztalat (A tündér) és valamiféle transzcendens érzéklet, tragikus sejtelen (Szombat este) szublimálódik az idilli képi formavilágába. Nagyon tévednek azok, akik ezeket a Weöres-verseket úgy interpretálják a gyerekeknek, hogy csupa játék, trillálá... Nagyon komoly, sőt, pajzán játék.

A Csáth-történet (az író élettörténete) pedig maga a „vitriol-dráma” (Lovas Ildikó Spanyol menyasszony [2007] című regényében szerepel ez a meghatározás!); a valóságban szörnyűséges tragédia.

Olvassatok, írjatok! Értelmezzétek ezeket a szövegeket!

Fennáll továbbra is versajánlásra vonatkozó felhívásunk és rovatunk. Küldjétek mai, kortárs verset Van egy új könyvem című rovatunkba! A rovat lényege – bár látom, hogy nehéz betartatni! – ez: az aktuális olvasás, a kortárs (gyermek)költészet követése.

Bence Erika

Matroska, te drága

A Matroska formátumot, azaz az MKV-fájlok lejátszását egyre több szoftver, asztali lejátszó, illetve TV támogatja. Mit tegyünk, ha filmünk mégsem ilyen? Az MPEG-4 videotömörítési formátum jött, látott és győzött. Lejátszható minden HD-képes videolejátszóban, az újabb asztali Blu-ray playerekben csakúgy, mint sok-sok modern, USB-kulcsot fogadni képes LCD- és plazmatévében. Ennek ellenére gyakran kerül a kezünkbe olyan film, amit hiába próbálunk „megetetni” ezekkel az új elektronikus csodákkal. Mit kezdhetünk ezekkel?

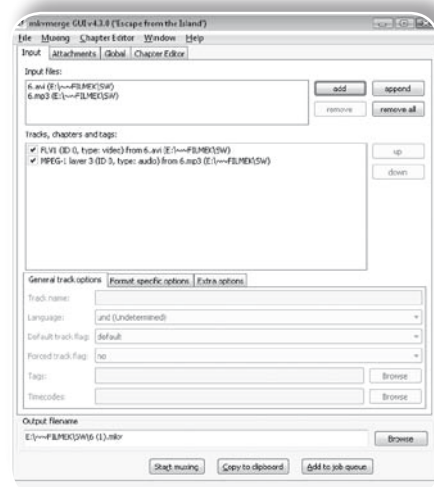
Mielőtt rávágánk, hogy tömörítsük át a filmet egy másik formátumba, jobb, ha megismerjük a készülékünk lelkivilágát. Sokféle videót egy kis szelíd, „pofozgatással” át lehet úgy alakítani, hogy ne kelljen a hosszú ideig tartó és minden esetben minőségromlást hozó áttömörítéshez folyamodnunk. Szóval, vegyük csak elő a kézikönyvet, és nézzük meg, milyen befoglaló formátumokat és kodekeket támogat a hardverünk.

A befoglalóformátumok azok, amelyekben a tömörített videót tároljuk. A leggyakoribb persze az AVI, a most fénykorát élő Matroska (MKV), a kamerák AVCHD-je és a klasszikus MPEG tároló (MPG), de előfordulhat az is, hogy a kedvencünk Windows Media Video (WMV), MP4, Flash (FLV), és nagy ritkán QuickTime vagy M2TS videókat is lejátszik közvetlenül. Ne feledkezzünk meg persze a lemezformátumokról sem, mint a DVD-videó, (Super)Video CD vagy a Blu-ray.

A kodekek azok a videotömörítési eljárások, amelyekkel az imént felsorolt befoglaló- vagy tárolóformátumokban a videók ténylegesen el vannak téve. A gyakoribbak itt is ismerősek lesznek (nemrég írtunk is róluk): MPEG-1 és MPEG-2, DivX, Xvid és H.264, aztán sorban jönnek a különféle egyéb tömörítési eljárások és hasonló modern tömörítési eljárások, mint az AVC, H.263, VC-1, VP6 és még sokan mások. Ezek pedig csak a videokodekek, legalább ennyi lehetséges hangtömörítési eljárás is van.

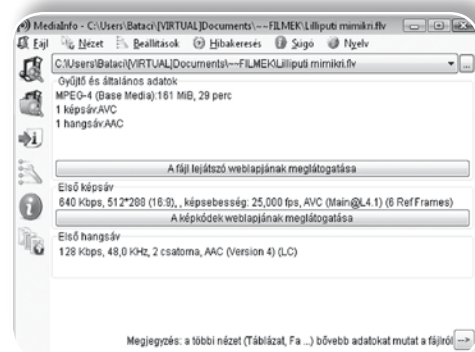
Igazából, ha egy filmet nem tudunk lejátszani, akkor a „mit, miben és hogyan tárolunk” című problémába futunk bele. Képzeli el, hogy a tárolóformátum a befőttesüveg digitális megfelelője, az ebben elrakott gyümölcs a film és a hang, a tömörítőkodek pedig kissé kifacsart hasonlatunkban a tartósítószernek, illetve -eljárásnak

felel meg. A videolejátszó berendezés egy olyan idomított majom, ami csak az általa ismert típusú befőttesüvegeket képes ki nyitni, és csak a kényes gyomrának megfelelő tartósítószerrel konzervált gyümölcsöt tudja megemészteni, azaz a filmet lejátszani. Hiába van tehát a számára megfelelő kodekek tömörítve a film, ha az üveget, azaz a befoglalóformátumot nem képes felbontani. Ebben az esetben jól jön cikkünk témája, azaz az a kérdés, hogy hogyan költöztessük át a filmet egy, a playerünk által ismert befoglalófájlba áttömörítés nélkül. Ekor ugyanis átrakjuk a kompótot egy olyan üvegbe, amit a majom segítség nélkül is ki tud majd bontani. Persze, ha a tartósítószer, azaz a kodek sem megfelelő, nincs mit tenni, elő kell venni a hagyományos, áttömörítő videokonvertereket. Most azonban nem ez a témánk, jöjjön tehát a „kompótátöntő” praktikák bemutatása.

Egy lejátszhatatlan, asztali médialejátszó számára ismeretlen befoglalóformátumú videofájl esetében az az első dologunk, hogy megtudjuk, milyen kodekek tömörítették. A PC-s videolejátszó szoftverek ezt többnyire hajlandók is elárulni, ám a szolgáltatott eredmény gyakran pontatlan. Jobb, ha inkább profi célprogramhoz fordulunk ilyen esetben. Az ingyenes – a cikkünkben továbbiakban bemutatott szoftverek is mind ilyenek lesznek –, magyarul is tudó Mediainfo pont ilyen. Letölthetitek az oldal alján levő 1. szám alatti linkről:

A videokodek típusát a képsáv, az audióé a hangsáv sorokban találjuk meg. (A Nézet menüben a Táblázat pontot választva

sokkal részletesebb felsorolást is kaphatunk.) Ha legalább a videóé benne van a készülékünk által lejátszható kodekek felsorolásában, nyert ügyünk van. Nem árt a fő kodek mellett a tömörítési profil is egyeztetni: ha mondjuk a lejátszónk az MPEG-4 lejátszást csak a Main Level 4.2 profilig (Main@4.2) támogatja, akkor a Main Level 5-ös (Main@5) és High Level profil alapján tömörített filmeket sajnos nem fogja tudni megjeleníteni. A HD-képes lejátszók mind támogatják a High Profile-t.

Ha szerencsénk van, és ez is rendben van, már csak át kell tennünk mindent egy egyszerűen bontható üvegbe, azaz tárolóformátumba. Esetünkben ez a Matroska lesz, hiszen a modern, „hardveres” média-lejátszók leginkább az MKV fájlformátumot ismerik.

Az átpakoláshoz természetesen a hivatalt Matroska-készítő programra, azaz az MKVtoolnix csomagra lesz szükségünk, melyet az oldal alján található 2. számú linkről tölthettek le.

A parancssori programhoz tartozik egy grafikus felület is, az mkvmerge GUI (mmg.exe), ezt indítsuk el. A jobboldalt, fent található add gombbal adhatjuk meg a bemeneti videofájlt, a sikerrel megnyitott állományok (akár több is lehet) az Input files listában jelennek meg. A Tracks, chapters and tags mezőben külön-külön fogjuk látni az eredeti fájlokban tárolt video- és audiokomponenseket, és ha van ilyenünk, a Matroska által támogatott formátumú feliratfájlnkat és újabb hangsávokat is hozzáadhatjuk a listákhoz az add gombbal. Ha valamire mégsem lenne szükségünk, csak vegyük ki előle a pipát. Audio- és feliratsávból szinte korlátlanul használhatunk, de figyeljünk oda, hogy videóból csak egy aktív legyen.

A készítő MKV-fájl nevét és helyét természetesen az Output filename mezőben adhatjuk, illetve változtathatjuk meg. Munkánk eredménye, az MKV állomány a Start muxing gomb lenyomása után készül el. Nagy fájl esetén ez 15-20 percre is eltarthat, de még mindig jobb, mint az akár fél napig is elhúzódó 1080p-s áttömörítés.

1) <http://www.szofteverbazis.hu/szoftver/mediainfo-v0-7-16--magyar--XO14.html>

2) <http://www.softpedia.com/dyn-postdownload.php?p=43981&t=5&i=1>

HOROSZKÓP

KOS

Senki sem szereti a szőrszálhasogatókat. Csupán ennyi a magyarázat arra, ha azon kapnád magad, hogy senki sem kíváncsi a véleményedre. Maradj az építő jellegű kritikánál! A képességeidet maximálisan használd ki. Természetesen áldozatokat is kell hoznod, de valamit valamiért.

BIKA

A legkevésbé sem fogod élvezni a tanulást a héten. Valahogy jó lenne feldobni a dolgot. Mit szólnál, ha új technikákat próbálnál ki? Kerüld a szerinted felelőtlen emberek társaságát. Koncentrálj a családra és saját magadra. Töltsd az idődet a szeretteiddel.

IKREK

Ki nem állhatod, ha nem tudsz dönteni. A saját feladataid fontosabbak, vagy másokon kellene segítened? Mi lenne, ha ötvöznéd a kettőt? Unod az aprólékos munkát. Nincs kedved ahhoz, hogy mindennek alaposan utánanézz. A baráti kapcsolataidban szárnyalsz.

RÁK

Úgy tűnik, te vagy az egyetlen ember a csapatból, aki nemcsak sorjázza magából az ötleteket, de meg is tudja valósítani őket. Használd ki a tehetséged! Azonban valami, amire nagyon vártál, nem válik be, s ez lelomboz. Lehet, hogy valaki nagy meglepetést szervez neked.

OROSZLÁN

Nem jutsz messzire azzal, hogy akaratos vagy. Lényegtelen, hogy jó úton jársz, ha a módszereid nem megfelelőek. Látogató jelentkezhet be hozzád, aki előtt a legjobb formában szeretnél tündökölni. A kedvező hatások következtében teljesülhet a kívánságod. A többi már az ismerősödön múlik.

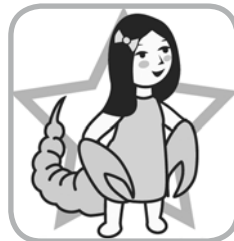
SZÜZ

Kinek az elképzeléseinek akarsz megfelelni? A sajátjaidnak vagy másénak? Ha nem tudod eldönteni, valószínűleg sosem fogod elérni a célod. Lelassulsz, és nem leled örömet a munkádban. Nemtörődöm, hanyag magatartást mutatsz. Próbáld palástolni a frusztrált magatartásodat, ne a haverokon töltsd ki a mérgedet!

MÉRLEG

Néhányan ügyességükkel, mások furcsa viselkedésükkel vonják magukra a figyelmet. Bármelyikkel is találkozna, muszáj az előtte lévő feladatra koncentrálnod! Egyik barátodon sokat segítene, ha őszintén elbeszélgetnél vele.

SKORPIÓ

Nem tudod, hogy a szívedre vagy inkább az eszedre hallgass? Bár teljesen különböző dolgokat sugallnak, előbb-utóbb ugyanoda vezetnek. Ne törődj olyan pletykákkal, amelyek nem érintenek téged, most sokkal fontosabb dolgokkal kell foglalkoznod. Fejezd be végre határidőre a munkádat.

NYILAS

Miért úgy mennek a dolgok ahogy, és miért nem másképp? Nyugodtan kérdezősködj és hallasd a véleményed! Egyik barátoddal vitába kerülsz, de ez a vita sokkal inkább hasznos, mint káros. Új információkkal a birtokodban komoly lépésre készülsz a szerelmi életedben.

BAK

Nagyon úgy tűnik, kezdi saját szárnyait próbálgatni valaki, akinek eddig segítettél. Ideje odébbállnod. Ki tudja, mikor válik vetélytárssá! A késedelmeken ne bosszankodj, próbáld meg optimistán felfogni a dolgot. Tölts együtt néhány értékes órát a családdal és a barátaiddal!

VÍZÖNTŐ

Minden a kapcsolatokról fog szólni a héten. Ideje ledönteni a köztet és mások közt lévő gátat. Sosem tudhatod, milyen segítségre számíthatsz tőlük a jövőben. A sikereid hatására megnő az önbizalmad. A pozitív gondolataid pozitív tetteket eredményeznek, szóval most ne félj semmitől, csak cselekedj!

HALAK

Számodra ismeretlen fogalom a család. Teljesen ledöbbenés, amikor ilyesmivel találkozol a héten. Bár a vélemények változhatnak, te ebből a szempontból rendíthetetlen vagy. Ne tegyél személyes megjegyzéseket. Hamar megbánhatod, hogy ami a szíveden, az a szádon.

Az arctisztítás rendje

A bőrápolás tisztítással kezdődik. Ha reggel és este eltávolítjuk a szennyeződéseket, akkor sokat tehetünk azért, hogy a bőrünk sokáig fiatal és üde maradjon. Hiába használjuk a legjobb krémeket, sminktermékeket, ha naponta kétszer nem tisztítjuk meg a bőrünket. A pórusokban megülő zsírral kevert szennyeződések lassítják vagy megakadályozzák a krémek hatóanyagainak felszívódását.

Reggeli tisztítás

Reggel a bőrnek azért van szüksége tisztításra, mert az éjszaka során a testből kiválasztódó mérgeanyagok a bőrön keresztül távoznak. Nem elegendő a vízzel való tisztítás, hiszen ezek a mérgeanyagok megülnék a pórusokban, amit csak a tisztítótejjel vagy tonikkal távolíthatatsz el.

Esti tisztítás

Este azért van szüksége a bőrnek alapos tisztításra, mert a napközben felgyülemlett szennyeződéseket – a pórusokban megülő bőrszírral kevert sminkmaradványok és por

– el kell távolítani ahhoz, hogy az éjszakai krém hatóanyagai felszívódjanak, valamint akadálytalan legyen a szervezet éjszaka folytatott, bőrt újjáépítő tevékenysége.

Radírozás

A napi kétszeri bőrtisztítás mellett az arc rendszeres radírozására is érdemes gondot fordítanod.

– A bőrsejtek 4 százaléka naponta elpusztul, és az elhalt hámsejtektől szürke, fénytelen lesz az arc.

– Ha az elhalt hámsejteket leradírozod, a pórusok nem tömődnek el, nem alakulnak ki mitesszerek, pattanások és olajosan fénylő bőr.

– A radírozás a bőrtípusok és a radírok finomsága szerint történik. Érzékeny bőrtípus esetén krémes alapú, finom szemcséjű radírt használj hetente egy alkalommal. Normál bőrtípusra használhatsz finom szemcséjű radírt, ezzel hetente kétszer, míg a durvább szemcséjű radírral heti egy alkalommal távolíthatod el az elhalt hámsejteket. Ha zsíros, olajosan fénylő a bőröd, kerülöd a krémes

állagú radírokat, mert előfordulhat, hogy a tisztítás mellett még zsírosabbá teszik a bőrt. Javasolt a heti kétszeri radírozás.

Mit használj?

Arclemosó tej: folyékony állagú, általában nemcsak bőrtisztító összetevőket tartalmaz, hanem vitaminokat, valamint arcot nedvesítő anyagokat is. Az arclemosó tejet vattapamaccsal vidd fel, és víz használata nélkül töröld le!

Arclemosó krém: a modernebb arclemosó krémeket nedves bőrre vidd fel. Egyenletesen oszlasd el, majd mosd le.

Arctisztító korongok: ezeket napközben is használhatod, ha átfényesedik a bőröd, mert nemcsak tisztítanak, hanem frissítnek is. Rendszerint a bőrt tisztító, nedvesítő hatóanyagok mellett aloe vera-kivonatot is tartalmaznak.

Tonik: használd a reggeli és az esti tisztítás után is! Ha a gondos tisztítás után maradt némi szennyeződés a pórusokban, akkor a tonikos arctöréléssel ezt eltávolíthatod.

Szórakozz olcsón, kreatívan!

Igen, a világ egyre drágább lesz, viszont szórakozni is kéne valahogy. Számos olyan szórakozási lehetőség van, melyhez nem kell pénz, és talán még szórakoztatóbbak is, mint a drága dolgok. Csupán csak kreativitás kell hozzá, semmi több.

– Csinálj saját CD-t! Ha van otthon számítógéped és mikrofonod, csak kreativitás kérdése az egész.

– Dekoráld ki a szobádat egy fillér nélkül! Használj olyan dolgokat, melyeket a ház körül találsz: kagylókat, ágakat stb.

– Próbáld meg a régi holmikat felhasználni: csinálhatsz lámpaernyőt, párnákat, figurákat régi ruhákból. Egyszerűen csak kreativitás, semmi több.

– Menj el piknikezni a barátokkal! Hidd el, nagyon jó szórakozás.

– Fedezd fel a helyet, ahol élsz! Biztos van olyan hely a közeledben, ahol még nem jártál. Itt az idő, hogy felfedezd őket!

– Csinálj karikatúrákat! Ha van érzéked a művészethez, tanulj meg karikatúrarajzot készíteni, amit gyakorolhatsz a családon.

– Szervezz közös filmezést! A barátaidtól biztosan kölcsönözhetesz filmeket, melyek nagyon szórakoztatóak lehetnek, különösen, ha együtt nézitek meg őket.

Tanulási hibák

Nehezen megy a tanulás? Hiába tanulsz órákig, feleléskor mégsem tudsz semmit? A következő tippekkel hatékonyan elkerülheted eme bakikat.

1. hiba:

Ha mindennek egyforma lendülettel és energiával állsz neki

Ez ugyanis a tanulási, sőt az életbeli stratégia hiányát is jelentheti. Az életben nem minden egyformán fontos, meg kell tanulni elkülöníteni a dolgokat. Foglalkozz előbb azzal, amit várhatóan számon kérnek! Ha elakadsz egy nagyon nehéz résznél, mérlegeld, hogy megéri-e az időráfordítást!

2. hiba:

Hiányos tanulási tervezés

Képzeld el, hogy egy fontos dolgozat anyagának a számonkérést megelőző este állsz neki. Mindannyian hallottunk már olyan történeteket, hogy valakinek szerencséje volt, és pont az volt a kérdés, amit tudott. Zsenikről is keringenek legendák: ők azok az emberek, akik azt állítják, semmit nem tanultak, és íme, ötöst kaptak. (Bár azért ebben az esetben érdemes megkérdezni, hogy mit értenek ők semmi alatt... nagyon meglepőek lesznek a válaszok.) Ha egy átlagos ember vagy, és nem szeretnéd

magad a szerencsére bízni, készíts tanulási tervet! Ennek a legegyszerűbb formája, ha előre átfutod a tananyagot, és eldöntöd, hogy milyen szinten szeretnéd azt elsajátítani (kettest vagy ötöst szeretnél-e), továbbá azt, hogy várhatóan mennyi időt kell majd rászánnod.

3. hiba:

Ha nem ismered a saját képességeidet, korlátaidat

Ha ugyanis ez a helyzet, nem tudod a második pontban leírtakat teljesíteni! Ha nem tudod, mennyi idő alatt tudsz megtanulni valamit, hogyan tervezz? Ha nem tudod, mik az erősségeid, hogyan használod ki őket? Egy ideig mérd, hogy mire mennyi időt fordítasz jelenleg. Ez fejleszteni fogja a tanulási önismeretedet. Később aztán jobban be tudod majd osztani az idődet.

4. hiba:

Rossz sorrendben tanulod a tárgyakat

Ügyelj arra, hogy egy könnyebb tananyaggyal melegíts be! Ez még azoknak is hasznos, akik egyébként szeretnek hamar túllenni a nehezén. Továbbá hatékonyabb leszel, ha a hasonló tárgyakat nem közvetlenül egymás után tanulod.

Mutasd a körmöd, lássuk, mit árul el rólad!

Sokan azt hinnék, hogy csak azt vehetjük észre a körmeinken, hogy valaki elég higiénikus-e, vagy hogy elég vitamint fogyaszt-e, azonban a körmök ennél sokkal több információt hordoznak magukban. Kíváncsi vagy, hogy rád mi jellemző?

Milyen személyiségre utal a körmöd?

1. Nagy körmök

Ha nagy körmeid vannak, akkor valószínűleg szereted a munkát, és társaid nagyon tevékeny embernek tartanak, aki a feladatait, mindig aprólékosan és precízen oldja meg.

2. Kis körmök

Szeretnéd, ha semmi sem csúszna ki a kezed közül, éppen ezért általában szeretsz irányítani. Szenvedélyes vagy, és néha annyira fel tudsz pörögni, hogy a stílusod egészen vitatkozó lesz.

3. Kicsi és kerek

Igazi mestere vagy a szerelemnek, aki csak megtapasztalja a veled való szerelmet, soha többé nem tud kivenni a fejből. Nagyon érzékeny vagy, de sajnos néha okatlan féltékenységeddel meg tudod keseríteni a párod életét.

4. Hosszú és keskeny

Éles elméjű vagy és becsvágyó, sajnos túl sokszor esel a hiúság csapdájába.

5. Nagy, széles és szegletes

Kiváló üzleti érzéssel rendelkezel, és hihetetlen mértékű kitartás jellemez, éppen ezért érdemes a kereskedelem területén elhelyezkedned.

6. Téglalap alakú

Te a racionalitás embere vagy, aki mindig logikusan és ésszerűen gondolkodik, így mindig az eszébe bízva a döntést.

7. Mandula alakú

Sokszor túlzottan érzékeny vagy, sokat szoktál lelkizni, és néha kitörsz, mint egy vulkán, emellett azonban gyors felfogásod van, és hihetetlen jól emlékezel a megtanult dolgokra.

A köröm színe és az egészségügyi állapotunk

Rózsaszín – Ha rózsaszín a körmöd, akkor valószínűleg egészséges vagy, és kiegyensúlyozott a lelki életed is. Életvidám és pozitív életszemlélettel rendelkezel.

Halvány – Valószínűleg valamiért gyengébb vagy mostanában, sőt az is lehet, hogy beteg vagy. Szánj egy kicsit több időt magadra és a pihenésre.

Vérbő – Általában a fokozott állapotra vagy a felindultságra utal.

Kékes – Lehet, hogy gyenge a vérkeringésed, sőt valamiért oxigénhiány van a szervezetedben. Ezzel a tünettel érdemes orvoshoz fordulnod.

Fehér pettyek – A legismertebb jel, általában vitaminhiányra utal.

Házi praktikák pattanások ellen

A pattanásos és zsíros bőr sok tini életét megkeseríti. Ráadásul a pattanások elleni készítmények nagyon sokba kerülnek, a zsebpednt pedig különben is mindig van mire költeni. Nem kell mélyen a zsebedbe nyúlnod, otthon is elkészíthetsz néhány csodaszert!

1. Jegelj!

Ha érzed, hogy ki fog bújni valahol egy pattanás az arcodon, könnyedén „visszaszoríthatod”, ha egy műanyag fóliába jeget teszel, s naponta kétszer az érintett területre helyezed. Ha van időd, akár óránként is ismételheted a kezelést, de egyszerre maximum 5 percig jegeld a bőrt.

2. Citromlé és ecet a konyhából

Ha semmi más nincs kéznél, menj ki a konyhába, s itass át egy vattapamacsot ecettel vagy citromlével. Nyomd rá jól a pattanásra! A savas összetevők tisztítják a pórusokat. Segít az is, ha lefekvés előtt egy picit fogkrémpöttyöt teszel a pattanásra.

3. Szerecsendiós-méz-es pakolás

Ha hiszel a népi gyógymódokban, próbáld ki ezt a pakolást! Egy teáskanál mézzel keverj össze egy teáskanálnyi őrölt szerecsendiót. Kend be vele a pattanásokat, majd 20 perc múlva öblítsd le langyos vízzel. Kitűnő fertőtlenítő hatású.

Milyen szervező vagy?

Mindent kézben tartasz, vagy inkább hagyod, hogy sodorjanak az események? Ha kitöltöd a tesztet, és összeszámolod a pontokat, megtudod, hogyan oszthatod be jobban az idődet.

1. Egy jó tündér egyévnnyi szabadidőt ajándékoz neked.

Mihez kezdesz vele?

- a) Regényt írok. Mindig is ezt szerettem volna tenni. (2)
- b) Világkörüli útra indulok. (4)
- c) Belépek egy segélyszervezetbe. (0)

2. Mikor érzed úgy, hogy vége a türelmednek?

- a) Ha nem történik minden úgy, ahogy elterveztem, elviselhetetlenné válok. (4)
- b) Soha semmi nem hoz ki a sodromból. (2)
- c) Amikor dolgoztatírás előtt állok, mindig közel vagyok a hisztihez. (0)

3. Melyik mondatot hallod a leggyakrabban az ismerőseidtől?

- a) Látod, előre megmondtam! (4)
- b) Ez nem olyan egyszerű, mint gondoltod! (2)
- c) Nem eszik olyan forrón a kását! (0)

4. Mire gondoltál ma reggel, amikor megszólalt a vekker?

- a) Gyorsan ki az ágyból, megint ezer dolgot kell elintéznem! (4)
- b) Az angyalát, de jól aludtam az éjszaka! (2)
- c) Egy félórás kávé még úgy szunyókálnék, ha lehetne. (0)

5. Képzeld el, hogy egy festő képet készít rólad. Hogyan néz ki az alkotás?

- a) Mintha Picasso festette volna: egyenes vonalak, kockák, négyzetek. (0)
- b) Nyugodt és költői lenne, akár egy szép tájkép. (2)
- c) Nekem mindegy, csak a színek legyenek élénkek. (4)

Értékelés

0–6 pont: A zseniális

Gratulálunk, te tehetséges szervező vagy, aki képes kézben tartani az életét! Ám olykor a spontán dolgokra is kellene időt szakítanod! Ha süt a nap, egy baráti séta sokkal értelmesebb program, mint a mosogatás. Ez persze fordítva is igaz, ha esik az eső, nem kell mindenáron lemenned a parkba, még akkor sem, ha már a hét elején betervezted a sétát.

7–13 pont: A menedzser

Nem kerítesz túl nagy feneket a dolgoknak, mindent könnyen átlátsz. Egyetlen hibád, hogy hajlamos vagy sokáig halogatni a kényelmetlen feladatokat. Könnyítsd meg az életet azzal, hogy mihamarabb elintézed a teendőidet, aztán pedig jutalmazd meg magad, amiért ennyire kötelességtudó voltál! Pl.: adj egy óra szabadidőt magadnak, amit kedvenc időtöltésednek szentelhetsz.

14–20 pont: A spontán

Te vidám lélek vagy, aki könnyű szívvel eltűr maga körül némi káoszt. Szigorú szabályok és precíz tervezés? Ez nem a te világod. Épp ezért sajnós az is gyakran megesik, hogy elcsúszol a határidőkkel. Jobb hát, ha odafigyelsz arra, mi az, ami elsőbbséget érdemel. Aki pl. későn kezd tanulni az anyagot, annak többet kell pótolnia.

„Kedves Bizalmas!

Nagy gonddal fordulok hozzád. Hatodikos lány vagyok. Van egy barátnőm, aki nemrégiben a legjobb barátommal kezdett el járni. Mindig, amikor valami gondom-bajom van legjobban a barátom tud segíteni, őt hívom fel, hogy mindent elmondjak neki. Viszont ezt a volt barátnőm nem tudja elviselni, és ezért cirkszókat rendez. Volt, hogy rámtámadt az iskolában is. Utoljára szakítani akart vele miattam. A fiú állandóan azt mondogatja, hogy minden rendbe lesz, de félek, hogy csak rosszabb lesz. Hogyan tudnám bebizonyítani, hogy mi ketten, a barátommal csak barátok vagyunk. Nem szeretném megszakítani vele a jó baráti kapcsolatot. Kérlek, segíts, mit tegyek?

Barát@Barátnő"

Válasz:

Kedves Barátnő!

Azt hiszem, jó lenne átgondolnod, hogy valójában milyen érzelmek is fűznek ehhez a barátodhoz, annak ellenére, hogy volt már példa, igaz nagyon ritka, hogy ellenkező neműek között igazi, jó barátság alakult ki. Vannak, akik azt állítják, hogy férfi és nő között előbb-utóbb előjön a testi vonzalom is, ami már nem a baráti érzések közé tartozik. Azt is tudnod kell, hogy ahhoz, hogy valakivel jó barátságban legyél léteznie kell szimpátiának, vonzalomnak, különben nem működne a barátság sem. És azt is tudnod kell, hogy tinikorban nagyon sokszor a nagy barátságból végül is szerelem és járás lesz.

A gondot valójában az jelenti, hogy a ti nagyon jó barátságotok miatt valaki veszélyeztetve érzi magát, bizonytalan, hisz járásban, szerelemben eddig mindhárman kevés életpasztatatot szereztek. Nem egyformán küzdünk meg az előttünk álló élethelyzetekkel. De az is lehetséges, hogy a barátnő már látja és érzi azt, amit ti ketten még nem vettetek észre, hogy köztetek több van, mint barátság. Próbáld meg elmondani a barátnődnek, hogy te hogyan érzel a fiú iránt, és nem akarsz konkurenciája lenni. Emellett taktikusan hagynod kellene, itt-ott hogy kettesben legyenek. Gondold át azt is, milyen gyakran és milyen okokkal hívod fel a fiút, vagy még el hozzá „lelkizni”. Ha az igyekezeted ellenére a lány továbbra is féltékenykedik, ez már az ő dolga lesz.

„Kedves Bizalmas sorok!

Kérlek, segíts! Az osztályomban van egy csapat, akik nem hagynak nyugton. Rám szálltak és állandóan cikiznek. Volt, hogy a folyosón lökdöstek is, mert nem figyeltem rájuk. „Daginak” neveznek, meg „strébernek”, meg „segginek”. Igaz, hogy egy kicsit teltebb vagyok, meg nagyobb a fenekem, de másoknál is így van ez. Az is igazság, hogy az átlagom 5,00. Mit tegyek, hogy le szálljanak rólam, és nyugton hagyjanak? Kérlek, adj ötletet!

S. O. S."

Válasz:

Kedves Segélykérő!

Örülök, hogy nem estél kétségbe, és segítséget kérsz. Sajnos az utóbbi időben, mintha megsokszorozódott volna az erőszakoskodó bandázás az iskolákban. Nem újdonsült dolog ez. Mindig is voltak gyerekek, akik így próbálnak kitűnni, és megsúgom: a saját hibáikat, komplexusait elrejtteni. Ha megfigyeled, hogy ki is a bandavezér, azt fogod észrevenni, hogy nála is van valamilyen gond, ha nem a kövérség, akkor a klepa fül, nagy orr, rossz tanulmányi eredmény stb. Lényegében ők maguk is félnek attól,

hogy valakinek a célpontjává válhatnak. Mindenesetre, ha hasonló módon vágysz vissza, mint ahogyan ők viselkednek veled, nem hoz eredményes megoldást számodra. Inkább próbáld meg négy szemközt beszélni a „vezérrel”, főleg a barátságról meg az egymás elfogadásáról olyannak, amilyenek vagyunk. Arról, hogy senki sem tökéletes, mindenkin lehet találni valamit, amivel megbélyegezhető. Vagy ha alkalmas van rá, tégy baráti gesztust válaszul a cikizésre: pl. kínáld meg az uzsonnáddal, vagy segíts neki a házi feladat megoldásában. Így valamilyen módon megkérdőjelezted a bandavezér véleményét, és a többiek a saját fejükkel is gondolkodhatnak rólad vagy bárki másról, aki célponttá vált. Ha semmi sem hoz eredményt, még mindig megmarad a jól bevált ignorálás, amikor semmibe veszed őket, levegőnek, mintha ott sem lennének. De az is segíthet, ha viccet csinálsz az egészből. Ha meglátják, hogy téged nem tudnak felbosszantani, nem érdekel a véleményük, le is fognak szállni rólad. Barátkozz azokkal, akik veled is szívesen együtt vannak. Biztos vagyok benne, hogy akad nem egy lány és fiú is, akik értékelik a jó tanulmányi eredményt és a barátságot, amit nyújtani tudsz nekik. Ha továbbra is folytatják a cikizést, nagyon jó lenne, ha segítséget kérnél az osztályfőnöködtől, az iskola pedagógusától, pszichológusától. Ők azért vannak ott, hogy többek között ilyen helyzetekben is segítséget nyújtsanak a konfliktusok megoldásában. Mindenesetre föl a fejre!

„Kedves Bizalmas sorok!

Én egy 12 éves lány vagyok, és van egy nagyon nagy szimpátiám, aki örülten tetszik, és aki az osztályomba jár. A gond az, hogy ez a fiú mindenféle hazugságot terjeszt rólam. Hogy megcsókoltam X-et, hogy járok Y-nal, hogy még mindig járok a volt fiúmmal. Ezek a fiúk mind középiskolások, és nagyon jó barátok. Nem tudom, hogyan győzzem meg a többieket az osztályban, hogy én ezt nem csináltam. A szimpátiám az osztályomnak azt mondta, hogy mindezt tőlem hallotta. Mit tegyek, hogy ne legyenek pletyka tárgya az osztályban? Kérlek, segíts!

Bóbita"

Válasz:

Kedves Bóbita!

Az a sanda gyanúm, hogy a szimpátiád féltékeny a középiskolás, menő fiúkra, és ezért állít valótlan-ságot rólad és róluk. Így szeretné magára vonni a többiek figyelmét, hogy fontos legyen. Nagy a valószínűsége, hogy a te figyelmédért is áhítozik. Lehet, hogy fél, hogy nem eléggé érdekes számodra a középiskolások mellett, és a haragod is jobb neki, mint az, hogy észre se vegyed. Jó lenne négy szemközt elbeszélgetni vele. Mondd el neki, hogy eddig nagyon jó véleményed volt róla, hogy kedves volt számodra, és nagyon furcsállod, hogy így viselkedik veled, hogy kitalált dolgokat mesél rólad. Ha más nem, elgondolkodik a tetteiről.

Ha az osztályod látja, hogy te nem gyulladsz be, hanem viccesre fordítod a dolgot, vagy éppen kommentárt fűzöl hozzá, pl.: „Érdekes hír, csak kár, hogy most lett kitalálva.” A lényeg az, hogy a társaid lássák, hogy a pletyka nem idegesít. Ha mérgeledsz, védekezel, veszekszel, akkor a pletyka célba talált. Arról is elgondolkozhatsz, hogy tényleg kell-e neked egy ilyen fiú, aki így akarja magára vonni a figyelmet, vajon a részéről milyen érzelmek bújnak meg a háttérben. Biztos, hogy akad majd még egy-két szimpatikus fiú, aki nem pletykával kezd az udvarlást. Legyél türelmes!

A százsorszép

Hallgass ide, mesét mondok!

Kinn a faluvégén, a dűlőút szélén, állt egy takaros kis parasztház – biztosan láttad te is arra jártodban. A ház előtt virágoskert pompázott, körülötte léckerítés; azon túl árok húzódott, s az árokparti zsenge fűben egy kis százsorszép bontogatta szirmait. Melegen simogatta a nap, akár a kert pompás díszvirágait, s a szerény kis virág szinte szemlátomást nyúlt, erősödött. Egy reggel aztán kitárta valamennyi fehér-rózsaszín, apró szirmát, megmutatta porzóinak sárga gombját – mintha egy arany napocsát rózsás sugarak vettek volna körül. A kis százsorszépnek eszébe se jutott, hogy ő csak egy szegényes ruhájú mezei virág, hogy észre se veszik a fű között; boldog volt és elégedett, hálásan fordult a meleg nap felé, nézte sugaras arcát, és hallgatta a magasban szántó pacsirta énekét.

Ünnepi öröm töltötte el, mintha vasárnap lett volna, pedig éppen hétfő volt; a gyerekek iskolában ültek és tanultak; a százsorszép is tanult, ahogy ott üldögélt kis zöld szárán az árokparti fűben: tanult a naptól meg a természettől, s csordultig telt a szíve hálával. A pacsirtát hallgatta, úgy érezte, azt mondja el énekében, amit ő is érez; áhítattal nézett föl a boldog madárra, amelly énekelni is tud meg röpködni is, de irigység nem volt a szívében, nem bántódott, hogy neki egyiket se adta meg a természet. „Látok és hallok, ez elég! – gondolta magában. – Simogat a nap, elfutóban megcsókol a szél. Kíváncsiak-e többet?”

A kerítésen belül mereven állt a sok előkelő virág, mintha nyársat nyelt volna; minél kevesebb illatot árasztottak, annál gögösebben vetették föl a fejüket. A pünkösdi rózsák földuzzasztották az arcukat, hogy nagyobbak legyenek, mint a rózsák, pedig hát nem a nagyság teszi a virágot. A tulipánok csodálatos színekben pompáztak, s ezt ők is tudták, hát kihúzták magukat, hogy mindenki láthassa őket. Persze észre se vették az árokparton virágzó százsorszépet, de az annál többet gyönyörködött bennük. „Milyen pompásak, milyen előkelők! Az a szép hangú madár biztosan leszáll közbük, és meglátogatja őket. De jó, hogy ilyen közel születtem, és láthatom ezt a pompát!”

Még végig se gondolta, egyszer csak árnyék borult fölébe: a pacsirta ereszkedett alá a magasból. Csakhogy nem a pünkösdi rózsák meg tulipánok közé, nem bizony, hanem egyenest a kis százsorszép mellé, akit szinte elkábított az öröm.

A szép hangú madár körüláncolta, és azt énekelte:

– Milyen lágy ez a zsenge fű! És milyen gyönyörű ez a kis százsorszép, igazán megérdemli a nevét! Arany a szíve, ezüst-rózsaszín a ruhája!

Boldog volt a kis százsorszép, kimondhatatlanul boldog! Most tudta meg, hogy milyen szép nevet kapott a természettől. A pacsirta énekelte neki egyet, aztán fölroppant a magasba, és eltűnt a kék végtelenben.

Beletelt egy jó darab idő, míg a százsorszép magához tért váratlan örömeiből. Kicsit szégyenlősen és mégis boldogan tekintett a kert pompázó virágai felé: láthatták, hogy milyen megbecsülés érte, s bizonyosan osztoznak örömeiben. De a tulipánok még magasabbra vetették a fejüket, s hegyes arcuk vérvörös volt a bosszúságtól. A pünkösdi rózsák meg egészen megdagadtak dühükben, s még szerencse, hogy nem tudtak beszélni, mert kemény szavakat vágtak volna oda a százsorszépnek. A szegény kis virág látta rajtuk, hogy kijöttek a sodrúkból, s ez mélyen elszomorította.

Nemsokára egy lány lépett a kertbe, fényes pengéjű, éles kés volt a kezében, lehajolt a tulipánokhoz, és jó néhányat levágott.

– Jaj! – ijedezett odakinn a kis százsorszép. – Most meghalnak szegények, rettenetes! – A lány csokorba kötötte a tulipánokat, és bevitte a házba; a százsorszép hálát adott az istennek, amiért ő kinn született az árokpart fűvében, s nőhet, virágozhat észrevétlen. Alkonyatkor összecuska apró szirmait, és álomra hajtotta a fejét. Egész éjjel a napról meg a szép hangú madárról álmodott.

Másnap reggel, amikor boldogan nyitogatta sorsa szirmait, s kitárta kelyhét a napnak meg a szélnek, meghallotta megint a pacsirta énekét, de ez most a szomorúság éneke volt. Bizony nem is csoda: a pacsirtát hálóba kerítették, s most egy kalitkában raboskodott a nyitott ablak mellett. Fájdalmas vágyakozással énekel a szabad, boldog repülésről, az ifúságról, a zsendülő vetésről, a levegő roppant tereiről, a könnyű lebegésről. A szegény madárnak majd megszakadt a szíve: börtönrács választotta el ettől a sok gyönyörűségtől.

A kis százsorszép nagyon megsajnálta, és mindenáron segíteni akart rajta, de hogy fogjon hozzá gyöngye kis virág létére? Törte a fejét, de hiába. Egy csapásra elfeledte, hogy milyen szép körülötte a világ, milyen simogató a nap, s milyen szépek az ő rózsás-fehér szirmai; csak a raboskodó madár sorsa járt az eszében, amilyen nem változtatható.

Ahogy ott tűnődött, két fű lépett ki a kertenkapun. Az egyiknek kés volt a kezében, éles kés, amilyen a lány metszette le a tulipánokat. A fiúk egyenest a százsorszép felé tartottak, aki remegve várta, mi következik.

– Itt kivághatunk egy szép pázsitkockát a pacsirta kalitkájába! – mondta az egyik fiú, s belevágott a fűbe, éppen körülkerítette azt a darabot, amelynek közepén a kis százsorszép virágzott.

– Tépd ki azt a virágot! – mondta a másik fiú, s a százsorszép megremegett: ha kitépik, meghal. Pedig most úgy szeretett volna élni, hiszen a kalitkába kerülne, a fogoly pacsirtához!

– Hadd maradjon! – felelte a fiú. – Csak díszíti a pázsitot. – A százsorszép hát életben maradt, s bejutott a raboskodó madár kalitkájába.

De nem segíthetett rajta, még vigasztalni se tudta. A szegény kis madár elvesztett szabadságát siratozta, ott vergődött a kalitka vasrúdjai

mellett; a százsorszép meg nem tudott beszélni, hát nem vigasztalhatta. Így múlt el a délelőtt.

– Majd szomjan halok! – panaszkolta a kis madár. – Elementek hazulról, s nem adtak innom. Kiszáradt a torkom, jég meg tűz járja át a testemet, lélegzeni is nehezemre esik. Meghalok, tudom, itt kell hagynom a napot, az üde lombokat, a kék levegőt, a föld minden gyönyörűségét!

Tikkadt csőrét befúrta a hűvös pázsitba, hogy felfrissüljön, s akkor vette észre a kis százsorszépet. Fölébe hajolt, és szánakozva mondta:

– Hát neked is rabságban kell elpusztulnod, te szegény kis virág? Téged meg ezt a darabka pázsitot adták nekem kárpótlásul az egész világért, ami nemrég még az enyém volt. Legyen hát minden kis fűszál egy-egy sudár fa, minden egyes szirmod egy-egy illatos virág a számomra! Ó, de te is csak arra emlékeztetsz, kis virág, amit elveszítettem!

„Ha megvigasztalhatnám!” – gondolta megindultan a százsorszép, de szirmát se tudta mozditani, nemhogy szólni tudott volna. Hanem az illat, amely a kelyhéből áradt, sokkal erősebb volt, mint máskor; ezt megérezte a rab madár is, s nem nyúlt a virághoz, pedig epeoszt szomjúságában már a fűszálakat is letépedeste.

Már beesteledett, s még mindig nem tért haza a háznépe; nem adott senki a madárnak egy csepp vizet se. Kiterjesztette szegény a szárnyát, gyötörődve vergődött, s éneke csak fájdalmas, panaszkodó csipogás volt. Tikkadt feje ráhanyatlott a virágra, s egyszer csak vége volt: megszakasztotta szívet a vágyakozás meg a szomjúság kínja. A százsorszép szomorúan virrasztott mellette, nem jött álom a szemére, vagyis nem tudta összecuski a szirmait. Betegen konyult le a földre.

Csak másnap reggel léptek a kalitkához a fiúk; amikor meglátták a halott pacsirtát, meggyászolták, elsiatták, aztán szép kis sírt ástak neki, piros skatulya-koporsóba beletették a madarat, s virágszirmokat szórtak fölébe, nagy pompával temették el. Amíg élt és énekel, megfedkeztek róla, étlen-szomjan hagyták a kalitkában, de most, hogy kimúlt, így megbecsülték.

Hanem a pázsitkockát a százsorszéppel együtt kihajították az út porába. Nem gondolt a kis virágra senki, pedig egyedül ő volt jó szívvel a pacsirtához, s ha ki tudja eszelni a módját, bizony megvigasztalta volna szomorú fogságában.

Hans Christian Andersen
(Tóth Gábor illusztrációja)

Apró lépések a környezetvédelemért

Mai világunkban sajnos elkerülhetetlen a környezetszennyezés. Előrecsomagolt élelmiszerek, műanyag zacskók tömkelege, autók, tisztítószer, szépségápolók és folytathatnánk a végtelenségig a felsorolást. Mit tehetsz te a környezetért? Íme néhány dolog, amiről könnyedén, szinte erőfeszítés nélkül lemondhatsz a környezet javára.

1. Műanyag és papírzacskók

A boltban szinte gondolkodás nélkül pakolunk bele, egy nagyobb bevásárlás alkalmával

pedig kismillió ilyen szatyorral térünk haza, amit jobb esetben a sarokba, rosszabb esetben pedig a szemetesbe hajítunk! A leghasznosabb, amit ezekkel a zacskókkal tehetsz, az újrahasznosítás (pl. rakd bele a szemetesbe szemeteszsák gyanánt, vagy vidd el magaddal a következő vásárláshoz). Az első lépés a „leszokáshoz” egy pamutból/szövetből készült bevásárlószatyor beszerzése. Ne aggódj, nem fogsz úgy kinézni, mint egy piacra igyekvő néni. Manapság minden színben és mintázatban találhatsz ilyen bevásárlóalkalmatosságokat. Sőt, textilfilc, batikolás segítségével akár saját magad is elkészítheted az általad elképzelt változatot.

2. Palackozott víz

Hány meg hány alkalommal dobod a kukába a kiürült flakont? Itt az idő változtatni ezen! Ha tényleg nem tudsz lemondani a palackozott üdítőkről, figyelj arra, hogy mindig gyűjtsd össze őket, és vidd el a legközelebbi szelektív hulladékgyűjtőbe! Egy másik megoldás lehet egy alumínium- vagy üvegpalack beszerzése. Ezáltal otthonról szállíthatod a suliba vagy edzésre, megkímélve ezzel a környezetet.

3. Katalógusok

Valószínűleg hozzád is számtalan katalógust, szórólapot dob be a postás, melyek nagy részét ki sem nyitod, hanem rögtön a kukába dobod. Gondold át, hogy melyek azok a katalógu-

sok, amiket szívesen olvasol. A többit mond le!

4. WC-papír

Váltsatok egy környezetbarát, újrahasznosított fajtára. Hidd el, megéri. Ha pl. az Amerikai Egyesült Államok lakossága egy fél évre lemondana a hagyományos WC-papírról, azaz több mint egymilliárd fát lehetne megmenteni.

5. Papír törölkendők

A következő bevásárlás alkalmával szerezz be egy csomag mikroszálas tisztítókendőt. Ezeket akár fél évig tudod használni. A papír törölkendők hatalmas mennyiségű szemetet jelentenek, és többre is kerülnek éves szinten, mint a mikroszálas változat.

Nyakunkon a jó idő, és a természet ébredése meghozza a kedvet a túrázáshoz is. Ez egy kiváló és egészséges módja a kapcsolódásnak, ám nem árt néhány dolgot figyelembe venni.

Szeresd a helyet, ahova mész!

Ha nem szeretsz kirándulni, nem szereted a természetet, akkor a legjobb, ha más hobbival választasz. Ha valamit nem becsülsz meg kellően, nem viseltetsz iránta tisztelettel, akkor nem vigyázol rá úgy, ahogy kellene. Emiatt hajlamos leszel rongálni, szemetelni, hangoskodni, szóval megszegni mindazt, amit az erdő iratlan szabályai diktálnak. Ezzel nemcsak más kirándulókat zavarhatsz, hanem azokat az élőlényeket is, akiknek a területére igyekszel.

Tervezd meg az utat!

Nemcsak azt kell figyelembe venni, hogy mennyire járható az út, hol tudtok megállni, a vízkészletet feltölteni. Alapszabály, hogy magánterületre tilos a belépés, és ugyanez vonatkozik a kijelölt útról való letérésre is. Bizonyára igazán szép helyen vezet a turistaút, felelősen külön utakon járnod. Észrevétlenül letaposhatod a védett növényeket, megzavarhatod az állatokat, és

magadat is veszélybe sodorhatod, ha nem találsz vissza, vagy ha véletlenül egy több méter magas sziklafal tetjén kötsz ki.

Ne hangoskodj, legyél tekintettel másokra!

Az ember nyilván pihenni megy a természetbe, de így van ezzel mindenki más, aki a hétvégét friss levegőn szeretné tölteni. Éppen ezért nem biztos, hogy mindenki imádja azt a zenét, amit te, vagy ha mégis, a többség nem azért megy ki a zöldbe, hogy a telefonodról hallgassa azt, amit már úgyis kívülről fúj. A természetben koncentrálj a természet hangjaira! A mesés madárcsicseregésre, a ropogó avarra, vagy a szél zúgására a fák között...

Becsüld meg az értékeket!

Nem azért járunk erdőbe, hogy mindent összegyűjtsünk, és hogy az otthoni, porosodó halmot tovább gyarapítsuk. Persze, ha valamire szükség van, akkor azt vidd haza, de sokkal jobb, ha már élettelennek tűnő kincsekkel bővíted a készletedet. Ne ess túlzásba! Gondolj arra, hogy minden leszakított virág elhervad, viszont termés lehetett volna belőle, ami táplálja a környezetet, minden összegyűjtött magból fa nőhetne, és minden letört ág tovább terebélyesdedhet volna... Csodáld meg ott, akkor, és úgy, ahogy van! Az emlékeket, a rád gyakorolt hatást semmi sem pótolhatja, még az a virágzó ág sem, ami talán el se jut a vázádig, mert félúton megunod a cipelését...

Legyél jó turista!

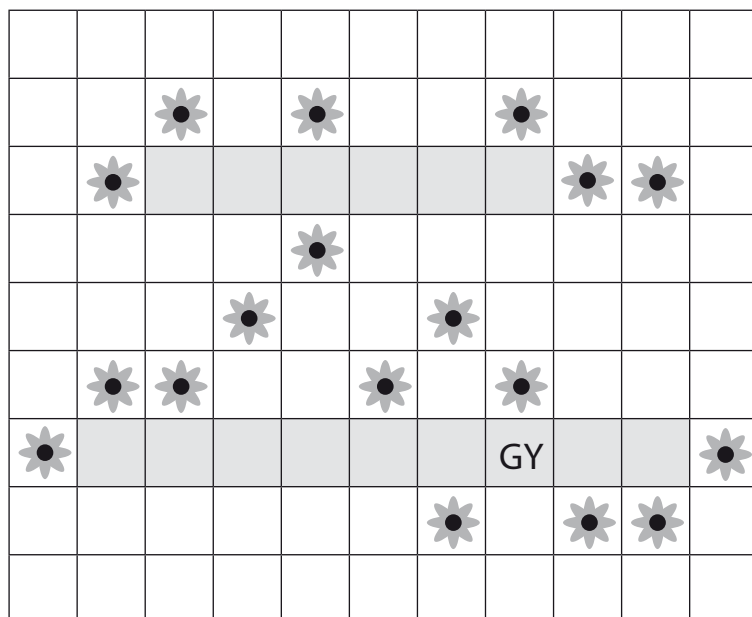
Ügyelj a tisztaságra!

Nemcsak esztétikai kérdés, hogy ügyelsz-e a tisztaságra. Az erdőben hátrahagyott hulladék sokkal nehezebben jut el a szeméttelig, ráadásul az éjszaka kutató állatok könnyen megvágthatják velük magukat, vagy akár meg is fulladhatnak, miközben betevő után kutatnak a maradékok között. A legjobb, ha egy zacskóba bedobod a le nem bomló szemetet, és otthon dobod ki a kukátokba. Így nyugodt lehetsz, hogy nem tettél kárt a környezetben.

Tűzet csak a kijelölt helyeken gyűjtsatok!

Erdőben ilyen részt nem fogsz találni, és nem véletlenül. A kijelölt helyek mindig tisztaságon vannak, hogy még akkor se legyen gond, ha feltámad a szél. A jó tűzrakóhely minden oldalról megközelíthető, és 2-3 méteres körzetében semmi sincs, ami lángra kaphat. Ha ilyen helyet találtok, akkor egy felnőtt felügyelete mellett nekiláthattok elkészíteni az ebédre szánt falatokat. Távozáskor azonban gondosan oltásotok el a tüzet, és vízzel is locsoljátok le! A parázs ugyanis hamar lángra kaphat, és komoly károkat okozhat.

Ne feledd, hogy a kirándulás kiváló lehetőséget nyújt az egészség megőrzésére, és nagyon jó alkalmat is kínál, hogy a család és a barátok együtt töltsék az időt. Ám ahhoz, hogy a hangulat gondtalan legyen, a részletekről is szükség van némi odafigyelésre.

Berakós rejtvény

Fogas kérdés

– Miért fényesíti a bolond a sakkfigurát?

– ...

A választ megtudod, ha berakod a szavakat, betűhalmazokat a rejtvényrácsba.

Kétbetűsek: ÁS, DÁ, EE, IÁ, EL, ÉK, KÁ, LA, LE, LÉ, OL.

Hárombetűsek: ARU, ÁSZ, GÁL, GYIA, LER, MAR, NET, RÉT, YES.

Négybetűsek: ETÁN, ÉLET, ITAT, KEGY, REGE, SETE, SIET.

Ötbetűsek: LÁTTA, LEONA.

Hatbetűsek: KARATE, LEMÉRI, NYEREG, SZÖGEL.

Tizenegy betűsek: ÁRUTARTALÉK, LOCSOLKODÁS.

Betűrejtvények

1

NY	OS
A	JÁ

2

CS	KÖR
DI	

3

M	F	
Ó	E	NC

4

RAB	M	AI
	RFI	

Skandináv rejtvény (16.)

József Attila a magyar költészet egyik legkiemelkedőbb alakja.

Rejtvényünkben az Isten című verséből idézünk.

A VIVÁSBAN EGY MENET	A FÖLDRE HÁROM- SZOROS	RÉGI FÉRFINÉV HÁNYAVETI	A KABÁTOT MELEGGÉ TESZI 1000	HORVÁT OLAJCÉG IDEGEN FÉRFINÉV	BEVÉTEL ÉS KIADÁS KÜ- LÖNSÉGE NÉVELŐ	
1					GY	
SZERÉMSÉG		Y. N.	KIS KORNÉLIA MÁNIA VÉGE		„N” ELREJT	
S.Z.		5			NESZ BETŰI	SZ
					E.É.R.	
50	SOROL BETŰI ÉRZÉKEL	ÉMELYÍTŐ NÉMETŰL OLASZ- ORSZÁG		FRANCIA NŐI LAP NEM LÁNYOK		
NEM MÖGÉ	OLGICA	CSOKONAI MŰZSÁJA ELNEVEZÉS		RUGÓ PÉK BETŰI		
A KIRÁLY FEJÉN VAN HASZNÁLAT- BA VETTE		PER KÖZEPE 40	KÍNA PÁRAT- LANJAI	KIDOB-E, ELTÁVOLÍT-E NÉMET ELŐLJÁRÓ		
		10 EME	BEJÁRAT (ÉK. F.) EZ		GRAMM AUSZTRIA	TEMPUS DÉL
					500	–

Keresztoszavak

			F	P	K			
			Ö	E	E			
			L	R	M			
E	R	E				NY	E	S
E	N	N				G	E	D
L	E	F				E	L	Ó
			P	E	D			
			E	Z	I			
			R	Ó	Ó			

Pótold a hiányzó betűket vízszintesen és függőlegesen is úgy, hogy értelmes szavak alakuljanak ki.

Ölelkező szavak

1 PARA
KANÁL

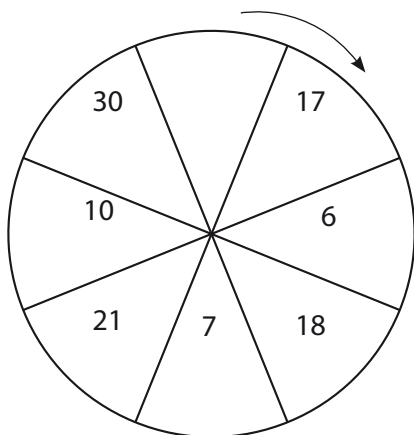
2 SZŐKE
PART

3 KAR
SZAKÁCS

4 PÉTER
TORONY

Olyan szót kell találnod, hogy mind a felső, mind az alsó szóval összetett szót alkothatsz.

Körszámtan

A számok egy bizonyos logika szerint követik egymást.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Kitöltőcske

1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

Meghatározások:

1. Rakodik,
2. Női név,
3. Illatos virág,
4. Lóbiztató,
5. Az éjszaka
jellemzője,
6. Finom sütemény,
7. Doktor,
8. Kis József,
9. Ásítózik,
10. Húsvéti eledel.

Összetett szavak

... FORRÁS

. . . . TÖRÉS

. . . . SZÓRÓ

... ÉV

. . . . MÁ SOLAT

A pontok helyére ugyanazt a szót kell behelyettesítened ahhoz, hogy minden esetben értelmes szót kapj.

Melyik az a szó?

A 15. szám megfejtései

Keresztrejtvény

– Kérem, ne aggódjanak,
segítségért megyek!

Betűrejtvény

1. feleség, 2. barát,
3. sors, 4. suba

18 + 1

oroszlán

Egy kis földrajz

Santa Fe

Szóbetoldó

ADA

Lóugrásban

1. Írország, 2. Norvégia,
3. Bulgária

Csak logikusan

mandarin

**A 13–14. skandináv
rejtvény megfejtése:**

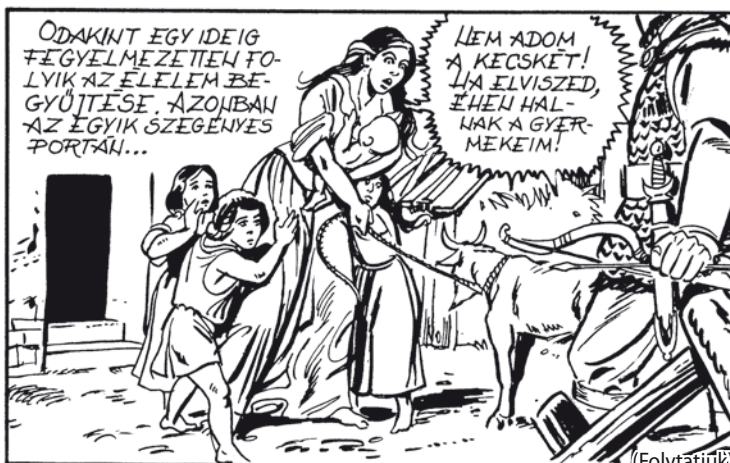
PETŐFI SÁNDOR: A GÓLYA,
TOMPA MIHÁLY:
A GÓLYÁHOZ

Könyvjutalmat kap:

Kertész Zsuzsanna,
Felsőhegy

Attila, a hunok csillaga

Írta: Kiss Ferenc
Rajzolta: Fazekas Attila

(Folytatjuk)

Vereckéig bandukolva...

A mikor az ember átlépi az ukrán határt, hatvan perccel előrébb kell tekerni a karóráján a mutatót. Másik időzónába kerülünk – és nemcsak földrajzi szempontból, de abban az értelemben is, hogy a Kárpátalján más mederben folyik az idő.

Fokozatosan tudatosul ez a ritmusváltás, de lassan összeáll a kép. A határőr ráérősen pecsétel a végtelen lassúsággal araszoló kocsisorok között. A pici, fehér pavilonba bújt kenyérboltos megfontoltan nyúl a nejlonzacskóba csomagolt ételéért. A hentes bárdja fölemelkedik, majd a mozdulat tetőpontján megáll, és kicsit morfondírozik, mielőtt a pult-ra kitett disznóhúsba csapna. Az országúton közeledő traktornak előbb a hangja bújik ki a kanyarból, és csak hosszú percek múltán követi a zörgő pótkocsit vontató traktor.

Más idő folyik a Kárpátalján, más időszámításban. A többség éli a maga mindennapjait az ő saját időszámítása szerint folyó időben, remél, vágyakozik, szeret, megbotlik és feláll, küzd, mert jobban szeretne élni, és elvágódik, hogy jobban élhessen. Hiszen folyamatos, mély önsajnálásban nem lehet sokáig húzni – egyébként is megszokták arrafelé az emberek a bajt, és megtanulták, hogyan lehet túlélni, újramelegedni. Indíthatnánk a felsorolást a tatárjárással, és zárhatnánk az 1999-es nagy tiszai árvízzel, amely közel tizenhatezer lakóházat pusztított el vagy tett tönkre, és a hosszú felsorolásból nyilván mindenkiben megragadna az a történelmi groteszk, hogy a kárpátaljaiak az utóbbi száz évben hatszor váltottak állampolgárságot, miközben egy tapodtat sem mozdultak lakóhelyükről: hol Magyarországhoz, hol a Csehszlovákiához, hol a Szovjetunióhoz – most meg Ukrajnához tartozván. Az árvízről vannak személyes emlékeim is: ott álltam Mezővári egyik elöntött utcájában, térdig a hideg és zavaros vízben, melyben döglött tyúkok, különféle bútordarabok, bekeretezett családi fotók meg szentképek úsztak, és könnyeztem a tehetetlenségtől, miközben a szemem láttára olvadtak el a vályogból épült házak.

Nagy katasztrófa volt, de a rendszerváltás még nagyobb: a Szovjetunió felbomlását

követő mély gazdasági válság az amúgy sem gazdag országrészben mélyebb sebeket ejtett, mint bármilyen természeti csapás. Az ipari termelés szinte megszűnt, visszaesett a mezőgazdaság teljesítménye, száguldott az infláció, a korábban ismeretlen munkanélküliség családok százainak törékeny egzisztenciáját tette tönkre.

Innen szép győzni, szokták mondani, és egyre több jel mutatja, hogy ez a győzelem végül összejön. Hosszú kivárás után megindult a külföldi tőke – a befektetésekben a magyarországi vállalkozók vezetnek. Márkás termékeket forgalmazó, egyre igényesebb kialakítású üzletek, butikok nyílnak a városokban, és megjelentek az első szupermarketek is. Ami a boltokban nem, az a piaconon megkapható, ami pedig ott sem, azt rendelésre meghozzák a külföldre járó ismerősök és rokonok. A nők egyre divatosabban öltözködnek, sőt, a fiatalság néha kicsit már túlzásba is viszi, a videoklipekből és a brazil szappanoperák-ból véve a mintát. Egyre több az alig használt vagy új nyugati és távol-keleti autó. Tatarozzák az évtizedek óta elhanyagolt középületeket és belvárosi utcákat. Sétálóvezetett alakították Beregszász és Munkács főutcáját, készül a díszburkolat, virágosítanak, parkosítanak, szobrokat emelnek. Munkács központjában megnyílt az első négycsillagos szálloda. Új kávézók és éttermek bukkannak elő, hangulatos teraszokkal – most már csak a turisták hiányoznak, illetve jönnek már, ha nem is sokan, de évről évre többen. Főként magyarok, akik a történelmi emlékhelyeket keresik fel elsősorban, de érkeznek az extrém sportok kedvelői is vízi túrázni, hegyet mászni, én pedig kerékpározással színesítem ezt a palettát, jövő tavasszal ráveszem néhány barátomat, tartsanak velem. Mert azok a vidékek szinte könyörögnek:

– Gyere, gurulj végig rajtam! Látod? Az útjaimon alig van forgalom, a patakpartokon megpihenhetsz, sátrat verhetsz, friss kenyeret, tejet,

vendégszeretetet mindenhol kaphatsz! Csodáld meg a hatalmas erdőségeimet, járd körbe fatemplomaimat, a kicsi parasztházakat, nézz le a domboldalakon hullámzó, szépen gondozott kaszálókra, és figyeld a hegyormok fölött gomolygó felhőket, hogy idejében előkaphasd az esőkabátodat!

Ám az is lehet, hogy előbb egy terepjárós országjárásra csábítom őket, kóstoljanak bele a hangulatba, biztosan őket is rabul ejti majd. Beregsuránytól kelünk át, első utunk Beregszászra vezet, Kárpátalja immár egyetlen magyar többségű városába, ahol kétnyelvűek a feliratok, magyar iskolákba járhatnak a gyerekek, magyar újságban olvashatók a helyi hírek. Felidézzük majd, hogy IV. Béla királytól városi rangot kapott, és hogy az 1700-as évek elején II. Rákóczi Ferenc kurucainak egyik központja volt. Utána talán Husztra utazunk, megnézni a vár bús dűledékeit, és főképpen a romok mellől nyíló panorámát, majd átkelünk a Tiszán Viskre, megtekinteni az 1270-ben épült templomot. Ezt követően bevesszük magunkat a hegyekbe, és lassan, megállva, Solyván át elmegyünk Vereckéig. A visszaúton Munkácsig ereszkedünk, ahol Petőfi lába nyomában járva, aki Zrínyi Ilona lába nyomát kereste, megnézzük a vidék fölött trónoló munkácsi várat, amelynek kapujában háromnyelvű, ukrán, magyar és angol köszöntőfelirat fogad, és magyar idegenvezetés is kérhető. Onnan Ungvárra utazunk tovább, sőt, én szívem szerint Lvovig vinném a csapatot, amely ugyan már nem Kárpátalján található, de egy barátom azt mondta, szép, és ott még én sem voltam.

Visszaútban a határon átlépve majd visszaállítjuk hatvan perccel az óránkat, és felvesszük a megszokott, kapkodós, „mindentakarokdeazonnal” ritmusunkat. De már mindig ott motoszkál majd a tudatunk egyik hátsó sarkában a kétely: hogy ugyan miért rohanunk folyton, ha még abban sem vagyunk biztosak, hogy jó irányba megyünk...

K. J.

A vereckei emlékmű

Beregvár, Schönborn-kastély

Sztárok fóbiái és betegségei

Említettük már, hogy a sztárok is emberek. Ezúttal ezt újból alátámasztjuk, eláruljuk, ki milyen betegséggel, allergiával vagy fóbiával küzd.

Betegség

Lindsay Lohan, a Bajos csajok és a Chapter 27 üdvöskéje két éves kora óta asztmás, többször kellett kórházba szállítani, mert rohanó és önpusztító életmódjának köszönhetően súlyos rohamai lettek. Az egyik ilyen eset hatására csináltatta a csuklóján látható „breathe” tetoválást is.

Pink is ezzel a küzd, de a vagány és céltudatos énekesnő nem hagyta, hogy zenei karrierjét hátráltassa: egyszerűen megtanult úgy hangot képezni, hogy az állapota ne befolyásolja, valamint betartja az orvos tanácsait, így teljes életet élhet.

Nick Jonasnál, a legkisebb Jonas tesónál néhány éve diagnosztizálták az 1-es típusú diabéteszt, miután múlni nem akaró gyakori vizeleti ingerre, szomjúságra, súlyvesztésre és ingerlékenységre panaszkodott. Azóta nyilvánosan is felvállalta állapotát, bátorítja sors társait, és ugyanolyan energiával építi zenei karrierjét, mint előtte.

Halle Berry

Halle Berry hasonló betegséggel küzd: a szép színésznőnek 2-es típusú cukorbetegsége van, amire egy igen sokkoló esemény hatására derült fény. Halle egy forgatáson esett össze, és egy hétig öntudatlanul feküdt a kórházban, azt mondják, akár meg is vakulhatott volna. A sztár az eset óta gyökeresen megváltoztatta étrendjét, a feldolgozott és cukros ételek helyét átvették a friss gyümölcsök, zöldek, a hal – kivéve a rák és a kagyló, mert arra viszont allergiás – és a sovány húsok, valamint napjában többször használ inzulint is.

Allergia

Miley Cyrus szervezete nem bírja a fahéjat, továbbá laktóz- és lisztérzékeny, mindezt pedig megfelelő étrenddel próbálja kordában tartani.

Zoey Deschanelnek, a 500 Days of Summer sztárjának a szervezete nem tolerálja a

glutént, a tojást és a tejtermékeket sem. Tesó-jáé, Emilyé sem, ezért ő teljesen vegetáriánus, Zooney viszont nem sokáig tudta tartani ezt a diétát.

Kelis amerikai énekesnő iskolában tanulta a szakácsművészetet, és szakácskönyvet is írt. Egyvalamit azonban biztosan ki kell hagynia, ha magának készít valamit: allergiás a földimogyoróra.

Drew Barrymore nem bírja a hagymát és a koffeint sem, így ő nem híve a kávé ébresztőnek.

Jessica Simpson

Jessica Simpson pizzát reklámoz, de ő mégsem eheth belőle ételallergiája miatt. Kellemetlen tünetei lesznek, ha sajtot, paradicsomot vagy gluténtartalmú ételeket fogyaszt.

Cameron Diaznak nem könnyű kedveskedni, de érdemes plüssállattal, ékszerrel vagy csokival próbálkozni, ugyanis a színésznő allergiás a virágporra.

Beyoncé és Eva Longoria a parfümök általános összetevőire allergiás. Beyoncé saját illatait ezért kimondottan úgy alkotják meg, hogy neki biztosan ne legyen baja tőlük.

Vanessa Hudgensel problémás lehetett felvenni a HSM 2 medencés jeleneteit, hiszen nem bírja a klórt, kiütéses lesz tőle a bőre.

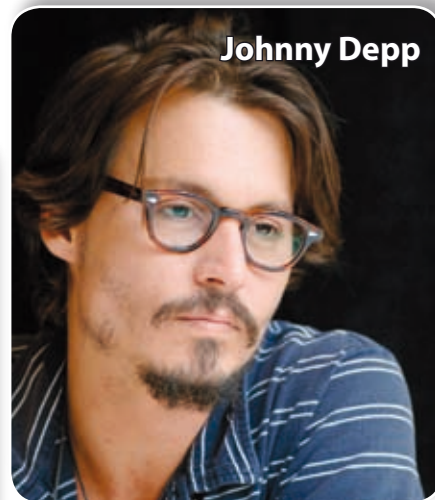
Dianna Agron a Glee sztárja nagyon lelkesen újságolta, hogy Lea Michele a forgatások alatt kóbor cicákat fogadtak be közös lakásukba. Csakhogy ő sajnos tüsszögni kezdett tőlük.

Jessica Albáéknál is csak kutyusok élnek, pont a macskaszőr-allergia miatt.

Daniel Radcliffe-t majdnem kitétték a Harry Potterből, mivel alig néhány nappal a forgatás megkezdése előtt kiderült, hogy allergiás a varázslótanonc legendás szemüvegére. A brit színész a filmek első részének forgatásakor már komoly bőrproblémákkal küszködött, és több mint egy hétbe telt, mire kiderült, hogy a szemüveg anyaga és formája okozza. Az író viszont kitarthat Daniel mellett, és egy varázsszóra megoldódott a szemüveg-probléma is.

Fóbia

Emmy Rossum színésznő, a Holnapután, Az operaház fantomja és a Shameless sorozat sztárja sok nyavalyával küzd. Mileyhoz hasonlóan ő is érzékeny ételekre, emellett viszont egy megrázó, gyermekkori élmény hatására fura fóbiája is kialakult: csak nagyon nehezen bírja elviselni, ha fodrászhoz kell mennie, ugyanis retteg az ollóktól.

Johnny Depp

Johnny Depp sem hibátlan, állítólag kirázza a hideg a bohócoktól. Nemcsak ő, számos sztártársa, például Daniel Radcliffe és P. Diddy sem bírja a festett arcú cirkuszi alkalmazottakat.

Christina Ricci állítólag undorodik attól, ha egy szobában növények vannak, mert piszkosak, és emiatt képtelen megérinteni őket.

Orlando Bloom állítólag annyira retteg a disznóktól, hogy amikor a Mennyei királyság forgatásán egyik elszabadult, Orlando visítva menekült az útjából.

Nicole Kidman a világ egyik legszebbnek tartott teremtményének látványától készül ki: totál kivan, ha egy pillangó kerül a közelébe. Egyszer megpróbálta leküzdeni az undorát, és keresztülmenni egy múzeumi lepkéházon, de nem sikerült neki.

Összeállította: L. M.

Daniel Radcliffe

Emma dutyiban?

Emma Watson ugyanabba a börtönbe ment, amelyben például Lindsay Lohan, Paris Hilton és Nicole Richie ültek, de Emma szerencsére csak egy film kedvéért. A Harry Potter széria által ismertté vált színésznő új filmje, a *The Bling Ring* forgatása miatt látogatott el abba a híres Los Angeles-i büntetés-végrehajtó intézetbe, ahova a legtöbb hollywoodi sztár is hűvösre helyezték már. Lynwoodot sokan sztársittnek is nevezik emiatt. A *The Bling Ring* egy igaz történeten alapul, amely egy tinédzser-gang életét mutatja be a börtön falain belül. Ez a csoport 2008 októbere és 2009 augusztusa között több sztárt is kirabolt, köztük Paris Hilton, Orlando Bloomot, Megan Foxot, Rachel Bilsont, Ashley Tisdale-t és magát Lindsay Lohant is, aki, mint mondtuk, később ugyanezen a helyen töltötte saját büntetését.

SZTÁRVILÁG

Eljátszaná anyját

Film készül Whitney Houstonról, és újabb pályázó jelentkezett, aki szeretné eljátszani az elhunyt énekesnőt az életrajzi filmben. A legújabb érdeklődő meglepő módon a sztár lánya, Bobbi Kristina Brown, aki úgy gondolja, hogy nála alkalmasabb nincs a szerepre, hiszen senki nem ismerte olyan közelről az anyját, mint ő. Bobbi Kristina barátai azt mondják, hogy a tizennyolc éves lány – aki egyébként saját mostohatestvérével randevúzik – abban a pillanatban jelentkezik a szerepre, amint bármilyen konkrétum kiderül a filmmel kapcsolatban. A sztárcsemetét állítólag az sem zavarja, hogy semmilyen tapasztalata nincs a filmszakmában, véleménye szerint ugyanis sokkal fontosabb, hogy bele tudja élni magát anyja személyébe. Az ilyen hiányosságok másokat sem feltétlenül izgatnak, az első kisebb filmszerepén épp csak túl lévő Rihanna is bejelentette, hogy nagy álma eljátszani Whitneyt. Persze komolyabb színészműlttal rendelkező pályázók is jelentkeztek már, például Jennifer Hudson vagy Brandy.

Zenéltek a barátok

Marilyn Manson legújabb, nyolcadik stúdióalbumán Johnny Depp is közreműködik. Az excentrikus színész és a sokkoló zenész régóta jó barátok, de ez lesz az első közös számuk. Carly Simon 1972-es slágerét, a *You're So Vain* porolta le a furcsa páros, az általuk átformált verzió pedig Marilyn Manson legújabb albumára, a *Born Villainre* is felkerül. Johnny Depp és Marilyn Manson már a színpadon is megmutatták, hogyan szólnak együtt. Egy díjkiosztón közösen adták elő a *Sweet Dreams* című Eurythmics-dalt, amit Marilyn Manson több évvel ezelőtt dolgozott fel. A dal végén Marilyn Manson bemutatta zenésztársát: – Ha nem ismertétek volna fel, akkor bemutatom személyes jó barátomat, megmentőmet, gitárhőst. Ő Johnny Depp! – kiáltotta, majd ezt követően együtt játszották el a *Beautiful People*-t is.

A filmek érdeklik

Sokan reménykednek még abban, hogy **Justin Timberlake** egyszer csak egy új lemezzel rúkkol elő, lehetőleg nem túl sokára, de erre sajnos semmilyen jel nem utal. Úgy tűnik, hogy Justin teljes erejével színészi karrierjére koncentrál. Hamarosan megkezdí a közös munkát a színészlegendából rendezővé vált **Clint Eastwood**dal, a *Trouble with the Curve*-film kapcsán, de már a **Coen testvérek** következő filmjét is elkezdtek forgatni, amelyben szintén szerepet vállalt. Időközben megkapta az egyik főszerepet **Ben Affleck**kel együtt a **Runner Runner** című filmben is, ami egy online szerencsejátékról szóló thriller lesz, a producerei teendőket pedig többek között **Leonardo DiCaprio** látja majd el. Tehát, mivel Justin Timberlaket a tavalyi három filmszerepe után az idén is megtalálta három, úgy tűnik, hogy nem fog unatkozni.

A doroszlói Petőfi Sándor iskola minden magyar tannyelven tanuló diákja ajándékkönyvet kapott a szenttamási Emberi Jogi Központtól. A Történelmi olvasókönyv és kifestő mondákat tartalmaz a magyar nemzet történelméből. A képen az iskolások egy csoportja látható az ajándékkönyvvel.

Gyors válaszáért jutalomkönyv

A z újvidéki Atlantis Kiadó hivatalosan Magyarországról behozott, a Zmaj Kiadó által minisztériumi engedéllyel forgalmazott könyveiből a szabadkai J. J. Zmaj iskola tanulói is szoktak válogatni és vásárolni. A legutóbbi szórólapon egy nyereményjátékra bukkantak. Ki kellett találni, hogy ki írta és mi a címe az idézett versrészletnek. A leggyorsabbak könyvjutalomban részesültek. Köztük volt hat másodikos tanuló is. Ők a Versfűzér című könyvet kapták ajándékba.

EMI

Állnak: Blanka, Máté és Kyra,
guggolnak: Noémi, Edina és Rita

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormányja

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

TippNet INTERNET

Internet szolgáltatás
ADSL - Wireless - DialUp
Számítógépek árusítása
kedvező hitelfeltételekkel
Hálózatok telepítése és karbantartása

☎ (024) 555-765 Karadjordje Uf 2. Szabadka
support@tippnet.rs www.tippnet.rs

65 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvoda Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. megbízott igazgatója: **Bordás Győző** ■ A Magyar Szó napilap megbízott főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Lennert Géza** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár és segédszerkesztő: **Fehér Mária** ■ Lektor: **Buzogány Károls Julianna** ■ Állandó külmunkatársak: Bence Erika, Bori Mária, Farkas Ilona, Fazekas Attila, Gyarmati Krisztina, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda, Sztojánovity Livia, Tomán Mária, † Barács Zoltán ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak lakterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyósámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomtatásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szek@jopajtas.info ■